

POMARKUN-SIIKAISTEN

ISOJÄRVI

2023

Karvianjoen
vesistön
suurin järvi

Säkylän
Pyhäjärven
jälkeen läntisen
Suomen toiseksi
suurin järvi

Bifurkaatio-
järvi eli sillä on
kaksi laskujokea:
Salmusojä ja
Merikarvianjoki

Pomarkun-
joki,
Leväsjoki
ja Otamonjoki
laskevat
Isojärveen

Pinta-ala
39 km²
(Suomen 99.
Suurin järvi)

Rantaviivaa
199 km

Pisimmil-
lään
19 km
Pomarkunjoen
suulta Kurikan-
niskalle

Leveimmil-
lään
Kaijanselän
kohdalla
4,6 km

Vedenpinnan
korkeus
merenpinnasta
mitattuna on
tavallisesti
34,65 metriä.

Vuonna 2018
vaihtelu 34,34–
35,42 eli
108 cm

Korkein
mitattu
vedenpinta
36,10
(toukokuu
1977)

Matalin
mitattu
vedenpinta
34,16
(maaliskuu
1963)

Kynnyskorkeus
on **33,09**
Kurikanniskan
padolla

ISOJÄRVI

Syvin kohta
9,9
metriä

Keskisyvyys
noin **3** metriä

Haihtuma
jopa **10**
millimetriä
vuorokaudessa

Avovesikausi
yleensä
huhtikuu -
joulukuu

232
saarta tai
luotoa

Noin **900**
vapaa-ajan
asuntoa

190
viittaa

65 km
viitoitettua
väylää

80
lintulajia

yli **10**
kalalajia

7
retkipaikkaa

2
sähkönjakelu-
yhtiötä

10
veneenlasku-
paikkaa,
joista pääosa
yksityisiä

Lukijalle

Kädessäsi on historian seitsemäs Isojärvi-lehti. Lehden ensimmäinen numero julkaistiin vuonna 2012 ja toinen vuonna 2013. Tämän jälkeen lehti on ilmestynyt joka toinen vuosi – parittoman vuoden toukokuussa, äitienpäivän tienoilla.

Lehti jaetaan perinteisesti Isojärvi-Seuran toimesta kaikkiin vapaa-ajan kiinteistöihin. Lisäksi lehti on saatavilla noin 50 pisteessä Pomarkussa, Siikaisissa, Merikarvialla ja Porissa.

Tähän lehteen saimme isojärvelaisiltä runsaasti kuvia. Koska lehden tila on rajoitettu, vain pieni osa kuvista voitiin julkaista. Kuvat ovat kuitenkin nähtävillä Isojärvi-seuran verkkosivuilla kesäkuun alusta alkaen.

Toimituskunnan ja Isojärvi-Seuran puolesta kiitämme niin lehdessä esiintyviä henkilöitä kuin ilmoittajia, jotka ovat mahdollistaneet lehden julkaisun. Kuten lehdissä ennen vanhaan oli tapana sanoa: "Suosikaa ilmoittajiamme!"

Karjarannantie 35 Pori, puh. 02-631 7400, verkkokauppa www.venepori.fi

**Veneet, koneet, varaosat,
tarvikkeet ja huollot
kätevästi saman katon alta**

SISÄLTÖ

10-13

Kylmäverisestä
tappajasta
pitää päästä
eroon

16-17

Vinkkejä
Isojärvellä
veneileville

52-55

Ruoppaus:
Haitat on
minimoitava

56-57

Jokisuilla
parannettavaa,
selillä
puhtaampaa

18-29 MÖKKILÄISIÄ

48-50 TUULIVOIMALAHANKE ON KÄYNNISTYNYT UUDELLEEN

62-67 KAKSI TUTUSTUMISEN ARVOISTA KOHDETTA

JAKELUAIKA
21.5.–31.8.2023
ISSN-L 2242-8224
7. vuosikerta

JULKAISIJA
Isojärvi-Seura ry
TOIMITUS:
PÄÄTOIMITTAJA Pekka Koivunen
AVUSTAJA Ilpo Nummelin
ILMAKUVAT Kalle Suomi
KANNEN KUVA Päivi Fonsén

ILMOITUKSET, ULKOASU JA TAITTO
Maria Salo Kustannusosakeyhtiö Sanomapaja
PAINO Grano Oy
KUSTANTAJA
Kustannusosakeyhtiö Sanomapaja,
Yhdystie 6, 29250 Nakkila,
Y2242549-9, alv.rek.
PALAUTE
ilpo.nummelin@gmail.com,
puh. 044 554 9813 tai
pekka.koivunen@sanomapaja.fi,
puh. 040 501 8721

WWW.ISOJARVISEURA.FI

ISSN 2242-8224

CIMCORP

KMarket
POMERANSSI

Vanhatie 28
29630 Pomarkku
02-5411181

Ma-Pe 8.00-21.00
La 8.00-21.00
Su 9.00-21.00

KESÄISEEN MENOON!

TERVETULOA K-MARKET POMERANSSIIN!

KOSKIMÄKI

KAIKKI MAARAKENNUSTYÖT JA KIVIAINESMYYNNTI

www.koskimakioy.fi

Jussi Koskimäki 0400676532 ■ Jukka Koskimäki 0400532738 ■ Ilkka Koskimäki 0400592596

Isojärvellä on myönteistä pohinää

PERIMÄTIEDON MUKAAN Isojärvestä keskusteltiin jo 1800-luvulla, jolloin kyse oli lähinnä järven kuivauksesta. Kuusikymmentä vuotta sitten alkoi keskustelu järven vedenpinnan korkeudesta ja se jatkuu edelleen. Keskustelu on kuitenkin tänään merkittävästi asiallisempaa kuin vielä parikymmentä vuotta sitten.

VEDENPINNAN KORKEUTEEN liittyy myös joki-suun tila. Väylä kaipaa ruoppausta. Veneliikenteelle väylä järveltä Pomarkunjoelle on jo nyt liian matala. Ruoppauksen puoltajat haluavat tehdä sen heti, vastustajat haluavat lykätä vastuun tuleville sukupolville. Ruoppaus on joka tapauksessa edessä jo lähivuosina.

TUULIMYLLYJEN mahdollinen rakentaminen Ahlasiin muuttaisi Isojärven etelärannan maisemaa merkittävästi. Vaikka tuulivoima energian tuottomuotona hyväksytään laajalti, maisema-arvojen puolustajilla on vahvat argumentit, varsinkin, kun tuulivoimaloille on vielä Suomessa tilaa asutusalueiden ulkopuolella, erityisesti merialueilla.

KORONA KESKEYTTI lupaavasti alkaneen retkipaikkojen kehittämisen. Pirttiluoto ja Kerimanni ovat kovassa käytössä niin kesällä kuin talviaikaan. Myös Huhtaluoto on suosittu pistäytymiskohde. Muut retkipaikat odottavat kehittämistä, Plootuluoto kärkipäässä.

RETKIPAikkojen KEHITTÄMISEN yhteydessä on keskusteltu yhtenäisistä opasteista koko järvalueelle. Retkipaikat kaipaavat niitä, mutta Pomarkun, Kerimannin ja Kurikanniskan veneenlaskupaikoilla olisi isojen info-taulujen paikka.

KALASTUSASIOISSA tapahtunee muutos, kun Isojärven viisi kalastusosakaskuntaa yhdistetään yhdeksi osakaskunnaksi. Lupa-asiat ja valvonnan koordinointi helpottuvat. Myös järven kalakannan kehittäminen tehostuu. Hyvä niin.

JÄRVIALUEEN TURVALLISUUDEN kehittämiseksi on tehty työtä jo yli kolmekymmentä vuotta. Reitistöä ja viitoitusta on kehitetty Isojärvi-Seuran toimesta. Isojärven järvipelastusyhdistyksen ja Pomarkun VPK:n valmiudet sammutus- ja pelastustoimintaan ovat parantuneet merkittävästi viime vuosina.

KESKUSTELU vesiliikennekulttuurista on viime vuosina keskittynyt vesiskoottereihin, mutta myös muiden vesillä liikkujien turvallisten tilannenopeuksien ylityksiin muun muassa rajoitusalueilla.

VIIME VUONNA TAPAHTUI SE, jota odotettiin vuosikymmeniä. Isojärven ei enää johdeta Pomarkun keskustan jätevesiä. Vaikka siirtoviemärin vaikutus veden laatuun on vain viiden prosentin luokkaa, on Pomarkun kunnan päätökselle nostettava hattua. Veden laatu on mittauksin todettu viime vuosina hie- man parantuneen. Tähän positiiviseen kehitykseen voi jokainen mökkiläinenkin vaikuttaa.

ISOJÄRVELLÄ on selvästi havaittavissa myönteistä pohinää. Sen jatkumista toivoo koko Isojärvi-yhteisö.

Pekka Koivunen
Päätoimittaja

GALLERIA KERIMANNI

ARS KERIMANNI- kesänäyttely

1.-9.7.2023

Avoinna päivittäin klo 11-17

Kerimannintie 44 29630 Pomarkku
Galleria Kerimanni on myös avoinna joka kuukauden ensimmäisenä lauantaina 11-17 mutta muutokset mahdollisia. Galleria Kerimanniin pääset myös veneellä. Kerimanninrannasta kävelymatkaa n.500m Kivijärventielle päin.

Taidemaalari Sirpa Ojala 040 353 9430
Valokuvaaja Pentti Ojala 0400 635 287

FB Galleria Kerimanni
Instagram galleria_kerimanni
<https://sirpa.pb.gallery>
www.taiko.art/sirpaojala

Metsäkonepalvelu Yli-Anttila Oy

Satakunnassa toimiva metsäalan
palveluja tuottava yritys. Pystymme
tarjoamaan puunhankintaan liittyviä
palveluja laajalla sektorilla.

www.metsakonepalveluylianttila.fi

Sale

Pomarkku

S-mobiilissa etuja
JUURI SINULLE!

Palvelemme laajoin aukioloajoin ma-la 7-22, su 9-22
Vanhatie 11, 29630 Pomarkku • Puhelin 029 009 6985. Seuraa meitä myös Facebookissa.

PUHEENJOHTAJAN PALSTA

Paluu normaaliin?

Terveisiä Isojärven rannoilta!

OLEN NÄISSÄ ISOJÄRVILEHDEN KOLUMNEISSA-
NI sivunnut aikamme ilmiöitä eri vuosina. Tämä lehti ilmestyy kahden vuoden välein ja olen joutunut usein toteamaan, että kahdessa vuodessa tilanteet muuttuvat valtavasti. Todellisuus on jälleen tarua ihmeellisempää: Kuka olisi kaksi vuotta sitten arvannut, että Venäjä hyökkää Ukrainaan, Suomi on liittynyt Natoon tai että sähkön hinta kävi yli 40 sentissä kilowattitunnilta! Venäjän hyökkäyksestä ei ole seurannut mitään hyvää ja nähtäväksi jää miten kaikki päättyy – toivotavasti kahden vuoden päästä tiedetään. Tämä kriisi on kuitenkin palauttanut mieliimme tiettyjä perusasioita, joista energian hinta lienee se, joka on koskettanut jokaista. Omat vanhempani kokivat sotajan ja sen jälkeisen niukkuuden. He säästivät kaikessa ja säästeliäisyys oli ikään kuin geeneissä. Meille nykyajan ihmisille tilanne on uusi. Oma sähkölaskuni pomppasi syksyllä rajusti ylös, kun sähköyhtiö nosti hintojaan. Onnistuin kohtuullisen helposti vähentämään kulutusta 20 prosenttia ja samalla siirryin pörssisähköön. Näillä toimenpiteillä esimerkiksi joulukuun sähkölasku oli "vain" kolminkertainen edellisvuoteen verrattuna. Suurin energiasyöppö on suora sähkölämmitys ja sitä kannattaakin seurata ja säätää. Ilmalämpöpumppu on erittäin toimiva vaihtoehto. Joka huushollista löytyy jonkin sortin takka ja klapien tekeminen on parasta mahdollista hyötyliikuntaa. Siinä ne säästämisen eväät!

HALUAN VIELÄ OTTAA ESILLE sen, että Venäjän hyökkäyksen vakavin seuraus on inhimillinen kriisi Ukrainassa. Kannattaa laittaa asiat oikeisiin mittasuhteisiin: Meillä on asiat kuitenkin äärettömän hyvin verrattuna Ukrainan katastrofaaliseen tilanteeseen. Myös oma isäni pruukasi aina sanoa, että hänellä ei ole koskaan ollut asiat näin hyvin. Ehkä osallistuminen talvi- ja jatkosotaan antoivat perspektiiviä asioihin!

MUTTA PALATAANPA SYVISTÄ VESISTÄ takaisin otsikon aiheeseen. Nyt olisi taas mahdollista palata yhteisöllisyyteen ja jättää taakse karanteenit ja ra-

joitukset. Voi kutsua naapurit kylään, tutustua ja keskustella - ei jäädä Korona-moodiin. Ja kun porukkaa on koolla, on hyvä keskustella esimerkiksi Isojärven liittyvistä asioista: Mitä voisimme tehdä järven parhaaksi? Agendalla on jo paljon ideoita ja ehdotuksia. Ideoiden lisäksi tarvitaan kuitenkin myös tekoja. Tällä hetkellä yhteisöltämme puuttuu näitä aktiivisia tekijöitä. Toivon, että paluu normaaliin auttaa osaltaan aktivoimaan isojärveläiset yhteiseen tekemiseen. Joten eiköhän hihkaista sinne naapurilaiturin suuntaan, että "sauna lämpenee ja olutta on – alkoholitonakin". Ja hei, pörssisähkön hinta on pääasiassa alle 10 c/kWh ja Olkiluoto 3 käy ja kukkuu!

TOIVOTAN TEILLE KAIKILLE hyvää kesää ja mielekkäitä lukuhetkiä Isojärvillehden parissa!

Ilpo Nummelin
Puheenjohtaja, Isojärvi-Seura ry

Teksti Pekka Koivunen
Kuvat Jani Ylinentalo,
Arto Papunen,
Pekka Koivunen

Vieraspetopyyntikampanjan saalis Isojärvellä jo yli 30 minkkiä

KYLMÄVERISESTÄ TAPPAJASTA pitää päästä eroon

Metsästäjäliiton Mökkiläiset vieraspetopyyntiin –hanke käynnistyi Isojärven osalta viime vuoden toukokuussa. Hankkeessa pyritään aktivoimaan mökkiläisiä pyytämään haitallisiksi vieraspedoiksi luokiteltuja minkkiä ja supikoiraa, jotka uhkaavat Suomen luonnon monimuotoisuutta. Opastustapahtumaan Kerimannin retkipaikalla osallistui kolmisenkymmentä henkilöä.

Isojärvi-Seura yhteistyössä Metsästäjäliiton ja paikallisten riistanhoitoyhdistysten kanssa käynnistämässä kampanjassa osallistujille on jaettu veloituksetta pyyntivälineet, minkki- ja supiloukut. Opastustapahtumassa annettiin myös pyyntiin tarvittava koulutus. Riistanhoitoyhdistyksen yhteyshenkilö on hoitanut tarvittaessa loukkuun jääneiden eläinten lopettamisen ja pois kuljetuksen.

MINKIN JA SUPIKOIRAN PYYNTI EI EDELLYTÄ METSÄSTÄJÄTUTKINTOA

Minkin ja supikoiran pyynti ei enää edellytä suoritettua metsästäjätutkintoa eikä maksettua riistanhoitomaksua. Pyyntiin tulee kuitenkin olla maanomistajan tai metsästysoikeuden haltijan lupa ja sen tulee tapahtua eettisesti.

Minkin ja supikoiran pyynnissä halutaan hyödyntää myös mökkiläisiä. Tarkoituksena on saada mökkiläiset myös kysymään apua paikallisilta metsästysseuroilta erityisesti supikoiran pyynnissä. Supikoiran loukut pyytävät supikoiran elävän.

KOKENUT LOUKUTTAJA JANI YLINENTALO: 2-17 MINKKIÄ VUODESSA

Isojärven rannalla Iso-Kolkassa asuva **Jani Ylinentalo** on loukuttanut minkkejä ala-asteikäisestä saakka. Hän kertoo päätyneensä loukkupyytäjäksi koltosten kautta.

– Ura erämiehenä alkoi Leväsjoen ala-asteella 1980-luvulla. Opettaja korvasi jälki-istunnon puutyöluokassa askarteluun. Valmistimme kaverin kanssa loukun ja sitä oli päästävä heti kokeilemaan.

Ylinentalo kertoo loukutusken oheen tulleen pian myös muita pyyntikeinoja. Kalastuskin alkoi kiinnostaa nuorta miestä – ja kiinnostaa metsästyksen ohella edelleen.

Tänään Jani Ylisellätalolla on vuosikymmenien kokemus metsästyksestä ja kalastuksesta. Riistanhoito kuuluu myös olennaisena osana hänen vapaa-aikaansa. Petoyhdyshenkilönä Ylinentalo on toiminut jo vuosia.

LOUKUTUSVINKKEJÄ

Hetitappavat raudat, esimerkiksi Jalmari-raudat, ovat Ylisentalon mukaan tehokas keino minkin pyyntiin. Loukussa on halkaisijaltaan kahdeksan sentin aukko, joka estää sisäänmenon esimerkiksi saukolta, kissalta ja koiralta.

– Minkin lisäksi näätä, kärppä ja orava mahtuvat kyllä aukosta, tuumailee Ylinentalo.

Myös elävänä pyytävä loukku, esimerkiksi Kanuloukku, sopii hänen mukaansa hyvin supikoirien, mutta myös minkkien pyyntiin. Perinteinen laudasta tehty loukku, jossa on keinulauta, on Ylisentalon mielestä kuitenkin paras pyydys.

– Loukut kannattaa sijoittaa vesistön ääreen, rantaviivan tuntumaan alueelle, jolla minkin tunnetaan liikkuvan. Elävänä pyytävät loukut pitää tarkistaa päivittäin. Loukkuun jääneen pedon lopetus tapahtuu pienikaliiperisella aseella.

Jani Ylisentalon mukaan loukkuun minkin houkuttelee parhaiten sen omat hajusteet. Syötteinä parhaiten toimivat kalojen ja lintujen teurasjätteet.

– Jos käyttää loukussa syöttiä, sen pitää olla ehdottomasti tuoretta. Käytännössä tämä tarkoittaa syötin vaihtoa uuteen joka päivä.

Ylinentalo pitää minkkiä hyvin tarkkana petona.

– Jos on loukuttanut yhdenkin minkin, sen haju jää loukkuun ja houkuttelee uusia minkkejä kiipeliin. Mikäli minkki tai näätä majoittuu talvella mökin rakenteissa, niiden hajut ja häääämiset voivat pahimmillaan johtaa rakennuksen purkuun. Esimerkkejä on kuultu Luvian ja Merikarvian saaristosta, kertoo Jani Ylinentalo.

Katso myös artikkeli
Jani Ylinentalosta
Isojärvi-lehdestä no 5,
ilmestyi 2019

TALKOITA RIITTÄÄ

Isojärven alue on laaja. Minkkejä on Ylisentalon arvi-
on mukaan useita satoja ja lajin hävittäminen vaatii
pitkäjänteistä toimintaa.

– Toiveena olisi, että Isojärvellä mökkeilevät
metsästyksen harrastajat saataisiin kaikki aktivoitua
loukutukseen. Heitä on mökkeilijöiden joukossa
kuitenkin melkoinen joukko.

Jani Ylinentalo kannustaa minkkien hävittämisestä
kiinnostuneita lähtemään mukaan talkoihin.

– Tietoa loukutuksesta löytyy niin metsästäjiltä kuin
netistäkin. Rohkeasti mukaan vaan. Minkkien hävit-
täminen on luonnon, erityisesti vesilintujen suojelua
parhaimmillaan.

Vieraspetopyynti jatkuu - osallistu ja voita hieno sup-lauta

Isojärvi-seuran hallitus toivoo, että viime vuonna aloitettu vie-
raspetopyyntikampanja jatkuisi myös tulevana kesänä. Mikäli
et halua jatkaa loukuttamista, ole hyvä ja laita pyydykset kier-
tämään vaikka naapurille tai ilmoita niistä meille ja etsimme
niille käyttäjän. Vain viritetty loukku pyydystää! Voit ilmoittaa
saaliit ja käyttämättömät loukut sähköpostilla osoitteeseen
isojarviseura@gmail.com.

Tänä kesänä järjestämme arvonnallisten loukuttamiseen
osallistuvien kesken. Arvonnallisen voittaja saa omakseen n. 300
euron arvoisen hienon sup-laudan! Osallistuminen tapahtuu
lähettämällä yhteystietosi ja valokuvan pyydyksestäsi pyynti-
paikassa edellä mainittuun sähköpostiin. Arvonta suoritetaan
juhannusregatassa.

**Loukuta ja voita
sup-lauta!**

MINKKI ON KYLMÄVERINEN TAPPAJA

Info

Minkki (Mustela vison) on Pohjois-Amerikasta turkistarhausta varten
Suomeen 1920-luvulla tuotu vieraslaji. Minkki on helposti tunnistet-
tava, solakka tummanruskea pienpeto, joka näyttää märkänä lähes
mustalta. Koiraan ja naaraan kokoero on melko suuri: naaras painaa
600–800 grammaa, mutta koiras jopa tuplasti naaraan verran.
Naaras saa toukokuussa poikaset, jotka saattavat olla usean eri urok-
sen siittämiä. Toukokuussa naaras synnyttää 2–7 poikasta esimerkiksi
juurakkoon tai louhikkoon tekemäänsä pesään ja imettää niitä noin
kuukauden ajan.

Vesistöiden äärellä viihtyvä minkki saalistaa kalojen lisäksi kulloinkin
saatavilla olevaa ruokaa, kuten pikkujärsijöitä, rapuja, matelijoita
ja lintuja. Lajin pelätään hävittävän erityisesti vesilintuja. Se lähtee
hämärän tullen saalistamaan ja on muiden näätäeläinten tapaan
pimeäaktiivinen eläin.

Minkkikannan koko vaihtelee eri puolella Suomea, mutta alueilla, joilla
saukkokannat ovat voimissaan, ovat minkkikannat pysyneet alhaisina.
Arvellaan, että taitavampana sukeltajana ja kalastajana sauikko syr-
jäyttää alueiltaan minkin, joka sukeltaa lyhyempiä aikoja ja tähys-
telee kaloja lähinnä veden pinnalta.

Minkki on luokiteltu haitalliseksi vieraslajiksi, jonka päästäminen
ympäristöön, hallussapito, kasvatus, kuljetus, myyminen tai luovutus
on kiellettyä. Vieraslajina minkkiä saa pyytää ympäri vuoden.

Lähteet:

Metsästäjälitto
Isojärvi-Seura

Pomarkun kunnan
järjestämät
tapahtumat löytyvät
tapahtumakalenterista.
www.pomarkku.fi

Ota seurantaan
kunnan facebook-sivut.

#pomarkku

Pomarkun kunta – kesäkunta

PALVELEMME KUNTALAISIA JA KESÄASUKKAITA KESÄLLÄ:

POMARKUN KUNNANVIRASTON PUHELINPALVELU
ma-to klo 10–15 ja pe klo 10–14
Puh. 02 550 5666

POMARKUN KIRJASTO

Omatoimikirjasto avoinna joka päivä klo 7–21
Henkilökunta paikalla ma, ti, to klo 10–17, ke 10–18 ja
pe klo 10–14
Puh. 044 750 1170

POMARKUN KOTISEUTUMUSEO

Koulutie 4 A
Avoimena 1.7.–31.7.2023 ti– la klo 12–17, ma ja su sul-
jettu. Opastetut kierrokset aukiolopäivinä klo 13.
Vapaa pääsy!
Puh. 044 750 1170

HYVINVOINTITOIMEN UUSIA PALVELUITA:

Lainattavissa liikuntavälineitä kirjastokortilla mm.
sup-lautoja, rinkkoja, sulkapallomailloja sekä tutus-
tumiskortteja kuntosalille.

MONITOIMIHALLILLE PALLOILUSALIN vuorot edulli-
sesti kesäaikana. Käytössä myös moderni kuntosali.
Lisätietoja Pomarkun kunta 02 550 5666.

MENOVINKKEJÄ:

16.6.2023 klo 19 Mikael Konttisen pihakonsertti
os. Korkeamäentie 21. Vapaa pääsy!

29.6.2023 klo 9.30–14.00 Kesäkulkurit tanssivat
Puiden juurilla –teemalla Pomarkun kirjastossa.
Ohjelmassa: tanssiesityksiä ja tanssityöpajoja. Vapaa
pääsy!

SÄHKÖ- JA KIIINTEISTÖHUOLTO
KOIVUNEN OY
KARI KOIVUNEN

PUH. 050 592 6166
 sahkojakiinteistohuolto@gmail.com

Sähköasennukset: Yksityiset/yritykset
 S2 asennusluvut, Atex asennukset
 Kiinteistö- ja maanrakennuspalvelut

UPONOR
 Umpisäiliö 5,3 m3 2180 € ja
 Harmaavesisuodatin 1890 €

VESI & LÄMPÖ JUHOLA OY
 - suunnittelu - asennus - myynti - huolto -

www.vesilampojuhola.fi p. 020 755 8010

PUUTYÖT J.LIUKONEN

Remontoinnit, asennukset
 Rakennuspuusepän työt
 Kiinteistöhuollot

• Kettumäentie 5, 29630 Pomarkku •
 • 050 465 9058 • 0500 724 257 •
 puutyotj.liukonen

RAKENTAJAN Puupiste

Koskenojankatu 9
KANKAANPÄÄ
040 503 5638

Timo Pihlaja ja Pekka Myllymäki siirtovesiviemärin Pomarkun päässä. Taustalla käytöstä poistunut puhdistamo.

Vuosien odotuksen jälkeen

Pomarkun jätevedet Poriin

Teksti ja kuva
 Pekka Koivunen

Pomarkun vanhan jätevesipuhdistamon kunnosta on käyty keskustelua vuosikymmenien ajan. Keskustelulle pantiin piste viime lokakuussa, jolloin uusi siirtoviemäri otettiin käyttöön. Nyt pomarkkulaisten jätevedet kulkeutuvat Noormarkun kautta Poriin Luotsinmäen keskuspuhdistamolle.

Hankkeen suunnittelu toteutettiin vuoden 2020 aikana ja urakkasopimus LM-Suomiset Oy:n kanssa allekirjoitettiin heinäkuussa 2021, kertoo Pomarkun kunnan tekninen johtaja **Timo Pihlaja**.

– Sopimuksen mukaan siirtoviemärin piti valmistua 28.2.2022 mennessä, mutta useiden viivästysten jälkeen kunnan viemäriverkosto kytkettiin siirtoviemäriin viime lokakuussa.

Siirtoviemärin kustannukset olivat 1 280 000 € ja samaan hankkeeseen sijoitetun yhdysvesijohdon osuus oli 400 000 €.

– Kunnan vastuulle tuli myös urakan ulkopuolisia kuluja, kuten hankkeen valvontatyöt, pumppaamojen sähköliittymät, automaation erillishankinta ja korvaukset johtoalueen käyttöoikeudesta.

14 litraa sekunnissa

Siirtoviemärin rakennustoimikunnan puheenjohtajana toiminut rakennusmestari **Pekka Myllymäki** pitää viemärin kapasiteettia riittävänä vuosiksi eteenpäin.

– Halkaisijaltaan 160 millimetrinen ja 14 kilometriä pitkän siirtoviemärin varrella on kolme pumppaamoa. Siirtoviemärin maksimiteho on 14 litraa sekunnissa. Puhdistamon pihassa olevassa pumppaamossa

on kaksi vuorotellen käynnissä olevaa uppopumpu-tyyppistä jätevesipumppua. Toinen pumppaamo sijaitsee Myllymäen mukaan muuntoaseman takana Vehkasuontien alussa.

– Kolmas pumppaamo sijaitsee valtatie 23:n ja Poosjärventien risteyksessä. Jäteveden mittaускаivo sijaitsee myös Poosjärventien risteyksessä Porin rajalla. Siirtoviemäri on liitetty Porin viemäriverkostoon Noormarkun kirkon eteläpuolella olevalla peltoaukealla.

Siirtoviemäri on asennettu pääosin valtatie 23:n tienvarteen. Se kiertää Kiilholmantien eteläpuolella entistä sähkölinjan pohjaa ja Uudenkylän risteysalueen asutuksen länsipuolelta. Torpakorventien liittymän kohdalta viemäri jatkaa vanhan 65-tien vartta.

Varavettä pomarkkulaisille nyt Noormarkusta

Pomarkkuun vesijohtovesi on tullut jo 1990-luvulta alkaen Kankaanpäästä. Tekninen johtaja Timo Mäenpää sanoo kaksi vuotta sitten kunnassa päätetyn, että häiriö- ja poikkeustilanteita varten Kankaanpään yhteydelle pitää tehdä varajärjestely.

– Uusi, halkaisijaltaan 160 mm varavesiyhteys on nyt kytketty Porin vesijohtoverkostoon. Varavesijohto on samassa kaivannossa siirtoviemärin kanssa. Varavesiyhteyden ja Pomarkun verkoston välissä on takaiskuventtiili, jotta Porin vesi ei pääse sekoittumaan Kankaanpään verkostoon.

Siikaisten Päivät 2023
Lauantaina 10.6. Eteläpäässä

Perinteinen toritapahtuma alkaa klo 12.00

Luvassa myös sporttista menoa!

Tapahtuma on maksuton!

Irina noin klo 17.00

Duo Mikael & Tumpi

taikuri-jonglööri Janne Mustonen

Seuraa tapahtumailmoittelua www.siikainen.fi

Siikaisten Eteläpää, Eteläpääntie 2
 Järjestäjä: Pärjätään yhdessä -verkosto ja Siikaisten kunta

Lapsille pomppulinnaa ja muuta mukavaa!

VINKKEJÄ ISOJÄRVELLÄ veneileville

Turvallinen veneily Isojärvellä edellyttää joko veneilykartan käyttöä tai hyvää paikallistuntemusta, mielellään molempia. Näin, koska järvi on matala ja kivinen. Reittien ulkopuolella kolisee melko varmasti ellei tunne aluetta. Myös äkilliset sään muutokset voivat hankaloittaa matkantekoa.

1 Ennen venematkaa, tee suunnitelma matkastasi. Tutustu karttaan ja reitin viitoitukseen. Ota huomioon sää- ja valaistusolosuhteet. Tarkista veneesi ja varaa riittävästi polttoainetta matkaa varten. Ota mukaan ladattu matkapuhelin. Ilmoita kotiin tai mökille jääneille venematkastasi.

2 Muista tähtystys ja huomioi muut vesillä liikkujat. Nouda Pomarkunjoella ja muissa kapeikoissa oikeanpuolista liikennettä.

3 Jokisuulla kannattaa perämootoria trimmata jonkin verran ylös ja ajaa keskimmaisten porttien välinen matka hitaasti. Toinen vaihtoehto on ajaa väylä plaanissa, mikäli se on liikenneolosuhteiden kannalta turvallista.

4 Kaijan ja Ronttoonselillä oleviin karimerkkeihin kannattaa pitää etäisyyttä noin 50 metriä.

5 Kardinaaliviittoihin kannattaa pitää etäisyyttä viitan määräämään suuntaan vähintään 10 metriä.

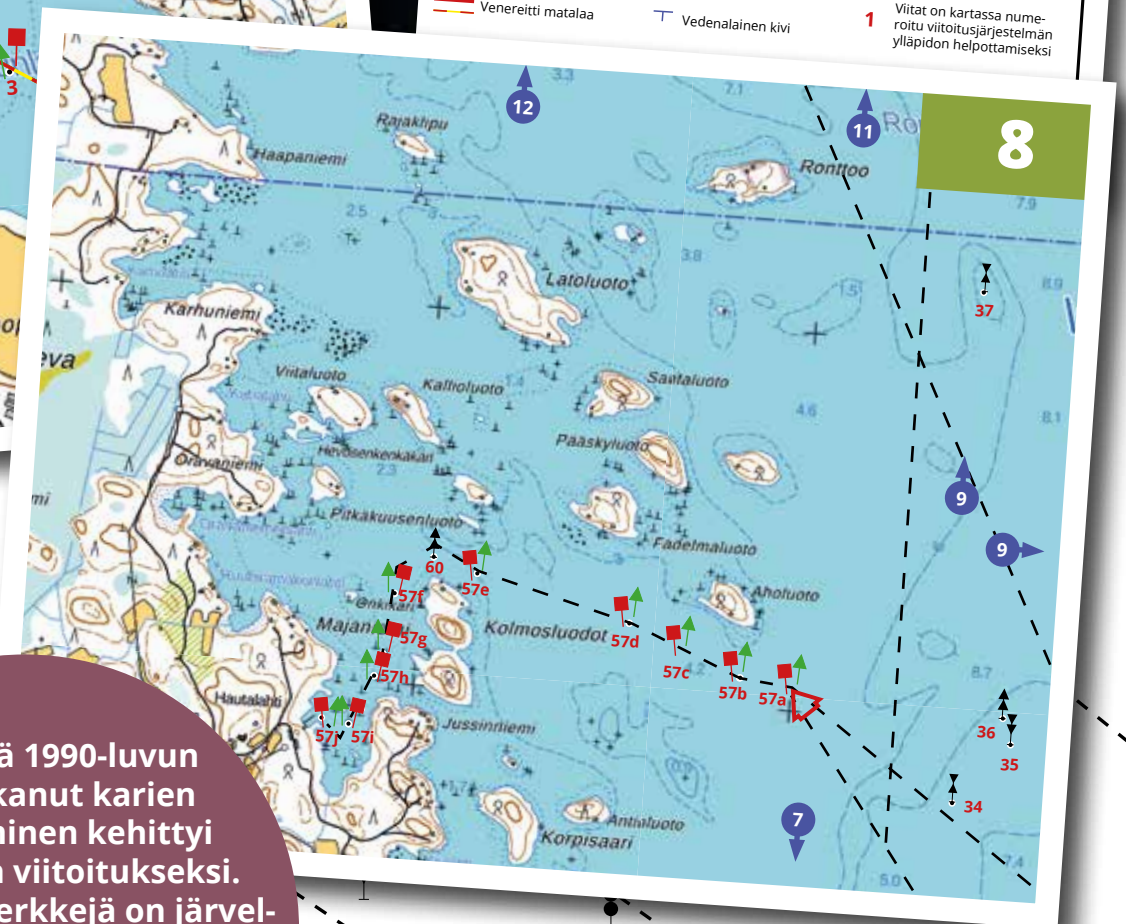
6 Kurikanniskalle johtava väylä on kapea. Esimerkiksi Kuivaskannanniemen edustalla saman värisen viittojen välisen janan jo parinkymmenen sentin ylitys saattaa johtaa pohjakosketukseen. Tilanne on sama myös Hautalahteen johtavalla väylällä sekä Lepistönluodon edustalla Kirkkosalmen ja Haudanselän välissä.

7 Nouda rajoituksia Pomarkunjoella (35 km/h), Kiilholman suntissa (10 km/h) ja Vuohisalmessa (10 km/h). Muuallakin nopeus on aina säädettävä sellaiseksi, että ei aiheuta vaaraa itselle eikä muille vesillä liikkujille.

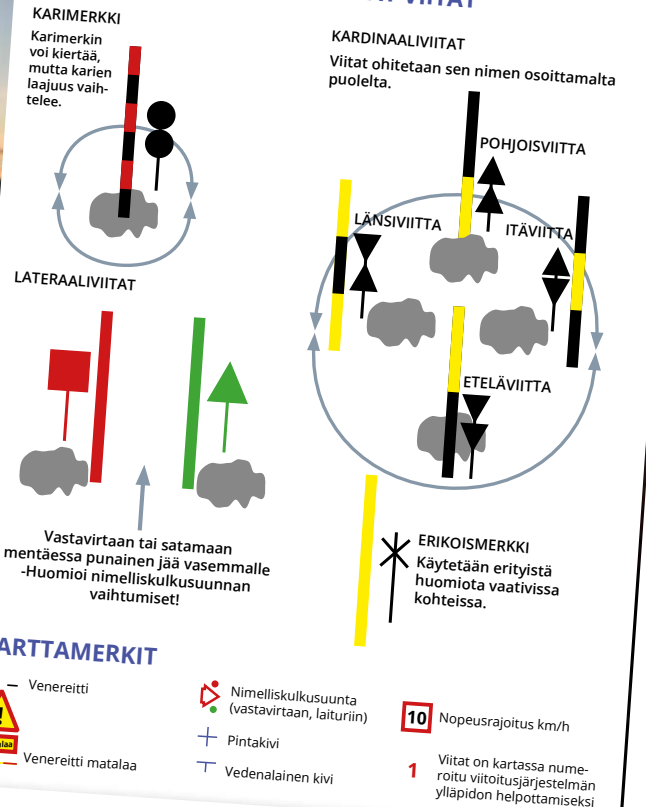
Julkisia veneenlaskupaikkoja on järvellä kolme: Pomarkun puhdistamon ranta, Kerimanni ja Kurikanniskan laskupaikka.

Isojärvellä on noin 65 kilometriä viitoitettua väylää. Väylän syvyys on noin 60 cm vedenpinnan korkeudella 34,65. Muutamia matalia kohtia on merkitty veneilykarttaan varoituskolmiolla.

Isojärvellä 1990-luvun alussa alkanut karien merkitseminen kehittyi pian reittien viitoitukseksi. Tänäpäin karimerkkejä on järvellä enää noin 10 kpl. Nykyinen viitoitus perustuu kardinaali- ja lateraaliviittojen käyttöön. Viittoja on kaikkiaan noin 180 kpl

ISOJÄRVELLÄ KÄYTÖSSÄ OLEVAT VIITAT

Teksti Pekka Koivunen
Kuvat Pekka Koivunen, Kalle Suomi,
Kangasniemen kotialbumi

Erkki ja Marita, Iso-Kaija

100 päivää saarella joka kesä

Porilaiset **Erkki ja Marita Kangasniemi** ostivat mökin Iso-Kaijan saaren itärannalta vuonna 2006, kun myyjät Henry ja Sirpa Koivula muuttivat saaren länsipuolelle uuteen mökkiinsä. Alun perin pomarkkulaisen Eino Halmeen vuonna 1963 rakentama mökki on tänään vilkkaassa käytössä, keskimäärin 100 vuorokautena kesässä.

Kangasniemet viettivät ennen mökin hankkimista paljon aikaa merellä. Matkaveneen kotisatama oli Reposaassa.

- Kun myimme veneen, tuli parin vuoden päästä sellainen oli, että kyllä tässä täytyy päästä veden äärelle, kuvailee Marita Kangasniemien tunteja ”maakrapuina”.
- Saimme tiedon, että Koivulat ovat myymässä mökkiään ja homma oli yhdellä käynnillä selvä, vaikka ilma oli aivan kauhea, kun kävimme ostoaikaisissa katsomassa Iso-Kaijan mökkiä ensimmäisen kerran. Porin Ruosniemestä Kangasniemillä on 30 kilometrin automatka Hautalahteen, josta Iso-Kaijaan on veneellä 5-10 minuuttia – hyvällä kelillä.
- Kovalla luoteis-pohjoistuulella Aholuodon ja Kaijan välillä on melkomoinen aallokko, kertoo Erkki Kan-

gasniemi.

- Matka kestää silloin kauemmin. Aina saareen on kuitenkin päästy ennemmin tai myöhemmin – ja myös takaisin.

Auringosta energiaa

Saarella on 56 m²:n mökin lisäksi rantasauna, kesäkeittiö, puuliiteri ja vanha ulkovessa. Käyttövesi saadaan omasta porakaivosta kaksimäntäisellä pumpulla.

- Kaivon vesi on juotavaa, mutta sitä pitää seisottaa päivän ajan ennen käyttöä. Tämä siksi, että mangaanipitoisuus on melko suuri, kertoo Marita Kangasniemi.
- Muutoin vesi on harmaata, mutta onneksi ei myrkyllistä.
- Iso-Kaijan saareen ei ole hankittu sähköä, vaan käytössä on aurinkosähkö ja nestekaasu. Edellisen omistajan jäljiltä mökillä oli yksi aurinkopaneeli. Erkki hankki toisen ja suunnittelee paneelien uusimista lähitulevaisuudessa.
- Paneelien tuotto voisi olla suurempi ja akustot pitäisi uusua, pohtii Erkki Kangasniemi.

- Nyt aurinkosähköllä voidaan katsoa televisiota, ladata puhelinten akkuja ja sähköä riittää vielä valaistukseenkin. Sähkötyökaluja varten saarelta löytyy kuitenkin aggregaatti.
- Ruoan laittoon ja säilytykseen on kaasuhella ja -jääkaappi.
- Lämmitys hoituu takalla ja kylminä syysiltoina käytämme tarvittaessa petroolilämmitintä.

Kerran viikossa käynti mantereella

- Kangasniemet muuttavat saareen yleensä toukokuussa ja viihtyvät saarella noin viikon kerrallaan.
- Ruosniemessä pitää käydä nurmikko leikkaamassa ja postilaatikko tyhjentämässä. Ja tietysti kauppareissu pitää tehdä aina, kun mantereella käydään, kuvailee Marita saarelaisten elämänrytmiiä.
 - Muutto takaisin Ruosniemeen tapahtuu säistä riippuen syys-lokakuussa.
 - Kesällä mökillä käyvät myös pääkaupunkiseudulla asuvat Maritan tyttäret Elina ja Hanna perheineen.
 - Heidän lisäkseen kesäksi saareen muuttaa kaksi Elinan perheen sisäkissaa, jotka saarella saavat olla vapaina.

- Isojärven saarissa elää ihmisten lisäksi paljon eläimiä. Iso-Kaijassa Kangasniemet ovat nähneet vain yhden käärmeen, mutta sen sijaan useita nelijalkaisia.
- Minkkejä olen loukuttanut toistakymmentä, mutta kun kissat ovat saarella, loukkuja ei voi käyttää, kertoo Erkki.
 - Joitakin vuosia sitten makailin tuvassa sohvalla ja ihmettelin, kun kissa oli yhtäkkiä karvat pystyssä. Katsoin ovelle ja sieltä kurkisti metsäkauris, joka oli tulossa sisään. Se taisi vähän pelästyä minua ja perääntyi terassille, hyppäsi yli kaiteen ja meni menojaan.

- Katiska on Erkin mukaan melkein aina vedessä, toisinaan Kangasniemet käyvät verkoilla lähivesillä. Ravustus kuuluu pariskunnan jokasyksyiseen ohjelmaan.
- Rapusaaliit ovat olleet hyviä ja kalaa nousee kotitarpeisiin, päättävät Marita ja Erkki Kangasniemi, Iso-Kaija.

Sopukka Kolmannokassa

Porilaiset **Harri ja Jaana Keto** ovat intohimoisia mökiläisiä. Alkujaan Aatos Uusitalon myymälä tyhjälle tontille Kolmannokassa on viiden vuosikymmenen kuluessa rakentunut lomapaikka, joka korona-aikana on osoittautunut myös erinomaiseksi työpaikaksi.

Löylynokantien varrella sijaitsevalla noin 3000 m² tontilla on tänään mökin lisäksi grillikatos, vanha varasto ja työmaakoppi.

- Varasto on ensimmäinen rakennus tontilla. Se toimi rakennusvaiheessa myös majoitustilana, kertoo Harri Keto.
- Työmaakoppi on Aatos Uusitalon valmistama ja se on palvellut montaa täkäläistä mökkien rakentajaa. Sopukaksi nimitetyn varsinaisen lomapaikan tarina on mielenkiintoinen.

Tontti valittiin uimalla

Harrin vanhemmat, kirvesmies Paavo ja hänen vaimonsa Eeva etsivät 1960-luvun lopulla mökkitonttia Isojärveltä. Paavon tontinvalintamenetelmä ansaitsee Harrin mielestä maininnan.

- Isäni oli innokas uimari ja hän kirjaimellisesti kah-

lasi ja ui Isokivenlahden rantavesiä etsien sopivaa tonttia. Tuolloin lahdella oli myynnissä useita tontteja ja niistä Paavo-isä valitsi tämän, jossa nyt on ollut hänen rakentamansa mökki jo 53 vuotta.

Mökin kehityskaari on pithä

Varsinaisen mökin Harrin kirvesmies-isä rakensi vuonna 1970.

- Hän rakensi hyvän mökin, aluksi kesäasuttavan. Sitä on pikkuhiljaa kehitetty talviasuttavaksi. Nyt meillä on kaikki nykyajan mukavuudet ja mökki on kovassa käytössä ympäri vuoden.

Harrin mukaan mökin ja tontin kehitys ei lopu tähän.

- Ainahan täytyy olla jotain muutakin tekemistä kuin työ tai lauluharrastus. Mökissä on nyt 63 neliötä, mutta rakennusoikeutta on jäljellä. Lievä laajennus on siksi mietinnässä, pohdiskelee Harri Keto.

Jaana huomauttaa, että uudesta ulkovarastostakin on ollut puhetta.

- Pihahommiakin riittää. Kannatan kyllä lämpimästi mökin jatkuvaa kehittämistä. Hyvä esimerkki kehittämisestä on se, kun lasitimme terassin 2010-luvun lopussa. Lasitus lisäsi merkittävästi terassin käyttöä.

Harri ottaa esille lämmitysjärjestelmän uudistukset.

- Meillä oli – ja on edelleen, mutta vähällä käytöllä – kaksi sähköpatteria ja yksi kauko-ohjattu patteri, joka mahdollisti lämmön noston vaikka kotoa käsin. Hankimme ilmalämpöpumpun kolme vuotta sitten ja lämpöpatterit osoittautuivat pian tarpeettomiksi. Täällä pysyy talvellaikin peruslämpö +12 asteessa. Ilpin kauko-ohjaus mahdollistaa lämpötilan noston haluttuun korkeuteen haluttuna aikana.

Mökki on oiva paikka moneen

Harri Keto, 64, työskentelee Porin yliopistokeskuksessa ohjelmistotekniikan lehtorina.

- Mökki soveltuu hyvin etätönn tekemiseen varsinkin kun hankimme valokuituliittymän, joka oli tarjolla vesiliittymän ohella muutamia vuosia sitten.

Jaana Keto, 62, työskentelee lähihoitajana Palvelukoti Jokirannassa Porissa. Hän pitää mökkiä erinomaisena paikkana rentoutua.

- Käyn täällä usein irtautumassa työn piiristä. Luonto on lähellä ja kaupunki kaukana.

Musiikki jalostuu mökillä

Harrin intohimo mökkeilyyn lisäksi on musiikki. Nuoruudessaan hän aloitti harmonikan soiton, sitten tuli mukaan kitara ja bändit. Tänä Harri laulaa toista bassoa Porin Mies-Laulun kantakuorossa ja toimii seniorilaulajien Seniorikuoro Vaarinlaulussa laulunjohtajana.

- Vaarit harjoittelevat maanantaisin klo 12-14, illalla on sitten kantakuoro. Työni luonteen vuoksi minun on mahdollista omistautua rakkaalle harrastukselleni keskellä arkipäivääkin. Keikkoja kuoroilla on kymmenkunta vuodessa.

Jaanalla on Harrin mukaan ollut kaikki edellytykset menestyä laulajana, mutta koulun musiikinopettaja palautti Jaanan maanpinnalle.

- En ole laulaja ja siihen on syynä kuulemma se, että ääneni ei ole tarpeeksi vahva. Kuuntelen kyllä sujuvasti ja olen ylpeä siitä, että jälkikasvu – jo aikuiset – Hanna-Kaisa ja Teemu laulavat.

Harri äänittää musiikkia matkalaittein ja editoi ja miksaa tuotokset usein mökillä. Hänen video- ja musiikkituotantoon keskittynyt toimintani on T:mi Otek studio.

– Äänitän ja tuotan lähinnä kuoromusiikkia ja hengellistä musaa. Mökki on musiikin jälkikäsitteilyyn hieno paikka. Nykyään studiotason laitteet kulkevat helposti mukana.

Mystinen katiska ja muita kalajuttuja

Vaikka Jaana ja Harri eivät pidä itseään kalastajina, niin juttua kyllä löytyy. Jää lukijan arvioitavaksi, onko kyse kalajutuista sanan varsinaisessa merkityksessä. Mökkinaapuri laski katiskan Kolkannokan edustalle parin sadan metrin päähän Ketojen laiturista. Katiskan merkinä oli suuri muovikanisteri.

– Eräänä aamuna, kun saavuin mökille, vesi oli noussut melkein tulvakorkeuteen ja naapurin katiska oli ajelehtinut kanisterin kannattamana meidän rantamme edustalle. Kävin nostamassa sen ja kaksi isoa madetta oli saalis. En koskaan kertonut asiasta naapurille, naurahtaa Harri Keto.

Jaana kertoo perehtyneensä kalastukseen, kun hän lapsena oli isän kanssa verkoilla Karhijärvellä. Harri haluaa kertoa Jaanaan liittyvän kalajutun.

– Jaana yritti kerran leikillään kokeilla vanhaa Abumatic 110 –kelaa. Hän heitti laiturilta ja iso hauki tarttui heti kiinni. Siis aivan noviisi sai ison hauen noin suurin piirtein ensimmäisellä heitolla. Jonkin ajan kuluttua hän sai myös kuhan minun toimiessa soutajana. Totuus on se, että Jaana saa kalaa ilman vaadittavaa ammattitaitoa melkein mistä vaan, hymyilee Harri.

Harri on omastakin kalastushistoriastaan ylpeä.

– Lähdin Kaijanselälle pienellä veneellämme tuo vanha Abumatic 110 mukani vetämään uistinta. Ajoin tyhjäkäynnillä katsellen lähellä olevien tosikalastajien toimintaa. Vapoja oli varmaan seitsemän. Sitten luulin uistimeni tarttuneen kiveen. Sammutin moottorin ja nostin 7,5 kilon hauen veneeseen pienen taistelun jälkeen. Jonkin verran vierestä seuranneet ”ammattikalamiehet” ihmettelivät. (Toim. huom. Kalan painoa ei ole varmistettu useammasta lähteestä.)

Kaksi toivetta

Kuten jo edesmenneet Paavo ja Eeva Keto, niin Harri ja Jaanakin ovat Isojärvi-Seuran jäseniä. Harri on myös Isojärven järvipelastusyhdistyksen jäsen.

– Haluamme olla mukana Isojärvi-yhteisössä eri tavoin.

Jaana ja Harri esittävät kaksi toivetta, jotka varmaan kaikki isojärveläiset allekirjoittavat.

– Veden pinta saisi olla noin 10 senttiä sitä tavallista kesätasoa korkeammalla. Noinkin pienellä nostolla olisi paljon positiivisia vaikutuksia. Tärkeänä toiveena olisi myös se, että kaikki isojärveläiset ja heidän vieraansa kunnioittaisivat luontoa. Isojärvi on luonnoltaan hieno järvi, päättävät Jaana ja Harri Kolkannokasta.

Data Group
konttorilinja

Paikallinen IT-kumppanisi

**NOORMARKUN
APTEEKKI**

Palotie 2
puh. 02-548 0025
avoinna ark. 9-17, la 9-14,
juhannusaattona 9-12

PARTURI-KAMPAAMO

Nina A

02 5411 166
Rautatiekuja 1
Pomarkku

Saarinen ja Pojat

Putkiasennukset
Tarvikkeet
Lämpöpumput

Vanhatie 34 C
29630 Pomarkku
0400 706 870
050 384 8669

LVI-HUOLLOT
VUOSIKYMMENTEN
TUOMALLA
KOKEMUKSELLA

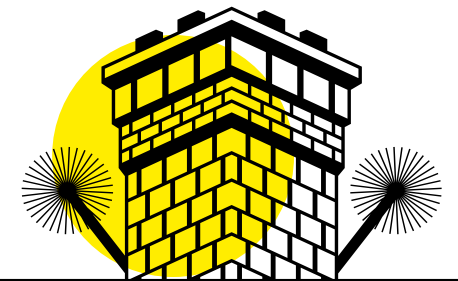
POMARKUSSA
SEKÄ PORIN JA
KANKAANPÄÄN
ALUEELLA

Lankosken Sähkö Oy

Puh. 02 528 8800
Myös vikailmoitukset

Nuohouspalvelua Isojärven alueella
40 vuoden kokemuksella

SEIJA KOIRIKIVI 040 573 4399

pomar

Nordic Shoemakers since 1960

www.pomar.fi

Suomesta maailmalle – maailmalta Suomeen

SNcargo

Kansainväliset kuljetukset ja huolintapalvelut

www.sncargo.com

Mitä kuuluu Tuija ja Timo Marttilan mökkiprojektille?

Mökillä melkein aina

Teksti Pekka Koivunen
Kuvat Pekka Koivunen, Timo Marttila

Marttilat ostivat Isojärven länsirannalla Haapaniemessä sijaitsevan mökin tontteineen vuonna 2018. Kunnostusprojetin alkuvaiheisiin voi tutustua Isojärvi-lehden vuoden 2019 numerossa (s. 39–41). Paljon ehtinyt tapahtua, ja nyt Marttiloilla on jo aikaa istahtaa ja käydä jopa kalassakin.

Ensimmäinen vuosi meni tontin raivauksen ja saunan rakentamisen merkeissä.

– Puita ei ole sittemmin tarvinnut tontilta kaataa, kertoo **Timo Marttila**.

– Eräänä kesänä kaatui kerralla 32 runkoa, joista yksi saunan ja yksi paljon päälle. Timo kertoo syyn puiden kaatumiselle.

– Maaperä on tontilla ja erityisesti rannan läheisyydessä vettynyt. Se on vanhaa vesijättömaata. Puut eivät olleet kunnolla juurtuneet ja harvennuksen jälkeen tuuli alkoi tehdä omaa harvennusta. Yhtään leppää ei ole kaatunut, tarkentaa Timo.

Tulvavesi nousee helposti tontille ja on aiheuttanut koomisiakin tilanteita, kertoo **Tuija Marttila**.

– Kevättulvan aikana meillä oli sauna saassa. Samana keväänä sain myös katiskalla ahvenia pihakuusen juurelta.

Ulkoseinää uusiksi ja lisää sisätilaa

Timon ja Tuijan piti vuonna 2020 alkaa autotallin saneeraus, joka kuitenkin jäi tekemättä yllättävän syyn vuoksi.

– Tuija halusi maalata mökin ulkoseinän, mutta lähemmin seinää tarkasteltaessa havaitsimme seinän laudoituksen olevan osittain laho. Autotallin saneeraus jäi, ja mökin ulkoseinistä yli puolet saivat uuden laudoituksen, kertoo Timo.

Mökki koki uudestisyntymisen myös sisäpuolelta.

– Laajensimme olohuonetta ottamalla käyttöön melko suuren terassin tilaa. Näin saimme noin 10 neliötä lisää sisätilaa – ja ihan luvallisesti, hymyilee Timo.

Mutta tontilla oleva terassipinta-ala ei kuitenkaan vähentynyt, sillä Timo rakensi saunan edustalle terassin.

– Ja paljukiin tuli hommattua. Tuijan toiveesta toteutimme mökkiin sisä vessan ja suihkukaapin. Keittiö uusittiin osittain kierrätyskalusteilla. Timo kertoo muistakin kierrätyshankinnoista.

– Sisä vessan ovi on Reposaaren vanhasta pappilasta ja vanhalta Raumalta on kaksi komeron ovea. Samassa tilassa on myös Tuijan leikeseinä.

Mökki kovassa käytössä

Marttilat ovat vuosien varrella reissanneet matkailautolla eri puolilla maata ja muutamana kesänä saunauttaneet Isojärvellä. Mökki näyttää kuitenkin kaikesta päätellen vieneen voiton.

– Yhtenä kesänä olimme kaksi yötä kotona Pomarkussa, kertoo Tuija Marttila.

– Jos joskus on kesäviikonloppuna menoa muualle, täällä ei käydä.

◀ Tuijan valmistama upea kollaasi vanhoista sano-malehtileikkeistä kruunaa pieteetillä remontoitua mökin.

► Toissa kesänä myrsky kaatoi suuren osan pihan puista.

▼ Tuijan ja Timon keittiö on saneerattu kierrätyskalusteilla.

Innokkaana luontoihmisinä Marttilat käyvät lähialueilla marjassa ja sienessä.

– Ja kalassa käymme kesin talvin, täydentää Timo.

– Talvella kalapaikoille mennään potkukelkalla tai lumikengillä. Mökissä on talvella peruslämpö.

Kauko-ohjattava ilmalämpöpumppu on kätevä. Sen avulla mökissä on aina sopiva lämpö, kun tulemme paikalle. Marttilat pitävät Isojärven länsirantaa rauhallisena alueena.

– Tämä paikka on niin kaukana kaikesta, että epätoivottuja vieraita ei ole näkynyt. Kysyttäessä tulevaisuuden näkymistä, muutaman vuoden kuluttua eläköityvät Timo ja Tuija eivät ainakaan tunnusta, että olisi mitään erityistä suunnitelmia.

– Mitä nyt pihan ja rakennusten kunnostamista eli tekemistä kyllä riittää. Onneksi tilanne on sitten vuoden 2018 sen verran rauhoittunut, että joskus jopa istutaan kaikessa rauhassa terassilla – ja käydään jopa kalassa.

▲ Kunnostusprojetin alkuvaiheisiin voi tutustua Isojärvi-lehden vuoden 2019 numerossa (s. 39–41).

Teksti Pekka Koivunen
Kuvat Markku Ylikahri

Isojärven saarissa on yli kaksisataa mökkiä. Näistä yksi on rakennettu mökkisaarella kasvaneista puista käyttämättä puuta mantereella. Leväsjoelta lähtöisin olevan **Markku Ylikahrin** pitkäaikainen unelma on nyt toteutunut. Kymmenen vuotta kestänyt varsinainen rakennusprojekti sai lopputarkastuksessa hyväksymisen Siikaisten rakennustarkastajalta kaksi vuotta sitten.

Markku Ylikahrin unelma mökistä Isojärven saarella sai alkunsa jo noin 60 vuotta sitten.

– Jo lapsuudessa syntyi ajatus, että jonain päivänä rakennan oman mökin saareen. Miksi juuri Isojärven saareen, selittyy sillä, että kulusimme nuoruudessa järveä kavereiden kanssa aina kun se oli mahdollista. Isäni omistaman saaren punainen pieni mökki tai kalamaja Kallioluodossa oli silloin ahkerassa käytössä. Parhaimmillaan siinä yöpyi seitsemänkin nuorta poikaa.

Saaren sielu – kaikkien yhteinen kalamaja

Kallioluodolla oleva punainen pieni kalamaja on rakennettu ennen sotia. Se toimi aikoinaan kalassa käyvien kylälaisten suojapaikkana.

– Kyllähän siitä tuli sitten kylän pojankoltiaisille jonkinlainen riiauspaikka. Myös meitä vanhemmat miehet kertoivat, että he harrastivat nuoruudessaan vain viatonta kaulailua kalamajassa. Tiedä sitten. Kalamaja on edelleen alkuperäisessä ulkoasussaan ja saarella suosittu yöpymispaikka, erityisesti Markun aikuisten lasten vieraillessa saarella.

– Suunnittelin vuosikausia uuden mökin rakentamista saarelle. Suunnitelmaan tuli vauhtia, kun saaren eteläosa siirtyi omistukseeni 1970-luvulla, veljeni omistaa pohjoispään.

Ylikahrin suunnitelmallisuudesta kertoo se, että hän hankki sähkön saareen jo kauan ennen kuin saareen

Merikapteeni toteutti unelmansa

alettiin rakentaa ensimmäistä saunamökkiä kalama-
jan läheisyyteen.

– Punaiseen mökkiin ei vedetty sähköjä – eikä
vedetä jatkossakaan. Vasta 1980-luvulla rakennettu
ja myöhemmin laajennettu Honkarakenteen sau-
namökki sai sähköt.

”Lipputanko kukkii ennen kuin mökin rakennat.”

Markulla ja hänen vaimollaan **Irjalla** kyti pitkään
haave kunnan mökistä Kallioluodolle. Asia oli pinnal-
la aina silloin tällöin.

– Yksi hyvä edesmennyt ystäväni Rauno sanoi jo
kauan sitten, että lipputanko kukkii ennen kuin mökin
rakennat. Tämä lause vaivasi mieltäni ja päätin, että
ennen lipputangon puhkeamista kukkaan, on tällä
saarella itse suunnittelemani uusi mökki.

Markun mukaan joulukuussa 2011 Tapani-myrsky
antoi mökkisuunnitelmien toteutukselle vauhtia.

– Myrsky kaatoi noin 300 runkoa, eli saarella oli
valtava määrä puuta odottamassa käyttöä. Olisi ollut
kannattamatonta kuljettaa puut mantereelle käsitel-
täviksi. Siksi päätimme velipojan kanssa hyödyntää
puut saarella.

10 vuoden projekti

Tuulenkaatamien puiden karsiminen ja kuoriminen
alkoi vuonna 2012. Seuraavana vuonna mukaan tuli
apuvoimia. Ystävien ja tuttavien lisäksi apua saatiin
myös työnantajan ja työtovereiden taholta.

– Sain muun muassa työnantajaltani Hans Langhilta
töihin kolme nuorta albaanimiestä, joista oli suuri
apu, vaikka yhteistä kieltä ei löytynyt. Saareen tehtiin
kymmenkunta hirsikasaa, joihin rakennettiin katot,
jotta puut saivat kuivua rauhassa. Ylijääneet hirret
ovat edelleen kattojen alla.

Erikoisuutena Markku mainitsee kuorimisen ta-
pahtuneen niin, että puiden juurakon annettiin olla
rungossa kiinni, jotta puu pysyisi elossa pidempään.
Näin puu pysyi kuorimiskuntoisena seuraavaan ke-
sään asti. Puuta oli runsaasti. Lisäksi Markun mu-
kaan alamittaisesta puusta tehtiin pölkkyjä ainakin
100 kuutiota.

– Seuraavana kesänä albaanit tulivat uudestaan
talkoisiin. He asuivat punaisessa kalamökissä ja eivät
saaneet kunnolla nukuttua valoisien öiden vuoksi.
Nokkelina miehinä he peittivät mökin ikkunat matoil-
la, muistelee Markku Ylikahri.

Suuresta puutavaramäärästä tuli myös paljon sivu-
tuotteita, kuten kuorimislastuja ja hakkuujätettä.

Tähän Markulla oli luova ratkaisu.

– Hankimme traktorikäyttöisen hakettimen ja sillä
päästiin eroon hakkuujätteestä. Tai ei oikeastaan
eroon, vaan hyödynsimme puujätteet tekemällä saa-
ren kiertävän pururadan.

Ylikahri kertoo, että näin syntyi saareen 700 metriä
pitkä kuntorata, varmaan ainut Isojärven saarella.

300 vuoden takuu

Markku ja Irja halusivat saareen mahdollisimman
luonnonmukaisen mökin. Siksi Markku etsi kaiken
mahdollisen tiedon hirsirakentamisesta ja lopuksi
löysi myös huippuammattilaisen toteuttamaan unel-
maansa.

– Silloin 2010-luvun puolivälissä perehdyin hirsira-
kentamiseen muun muassa tutustumalla venäläisiin
ja virolaisiin hirsien käsittelytapoihin ja rakentami-
seen. Sitten sain eräältä hirrenveistogurulta neuvon,
että Pyhäsalmeilta löytyy Kari Komu niminen mies,
joka tekee erinomaista työtä ja saa rakennusprojektit
aina valmiiksi.

Tämä sopi Markulle, jonka ajatuksissa oli ystävän en-
nustus lipputangon kukkimisesta. Perustukset tehtiin
Ari-ystävän kanssa syksyllä 2016. Nämä perustukset
eivät horju, sillä ne ovat porattu peruskallioon.

– Varsinainen kehikon rakentaminen alkoi Kari
Komun kanssa vuoden 2017 helmikuussa jatkuen
maaliskuun loppuun. Työ jatkui avovesikaudella ja
hirsikehikko oli valmis heinäkuussa.

Myös sähkö ja vesijohto oli vedetty rakennuspai-
kalle ennen pystytyksen alkua. Työtä helpottamaan
Markku suunnitteli ja rakensi erikoisteräksestä
työmaanosturin.

– Siitä oli suuri apu pystytyksessä.

Ennen lähtöään takaisin Pyhäsalmeille Kari Komu
antoi hirsikehikolle 300 vuoden takuun.

– Hänellä oli yksi ehto: Muista pitää katto päällä!
Vuonna 2019 muurattiin takka ja terassi valmistui
vuonna 2020. Pari vuotta mökkiä viimeisteltiin siten,
että Siikaisten rakennustarkastaja teki lopputarkas-
tuksen vuonna 2021.

Tämän jälkeen mökki sai nimekseen ”Captain’s Villa”.
Viime vuonna valmistuivat kesäkeittiö ja lasiterassi.
Suunnitelmissa on mahdollisesti ”ilta-aurinkosauna”
saaren länsirannalle.

Vaikeuksien kautta voittoon

Osa hyvältä näyttäneistä rungoista osoittautui kel-
vottomiksi hirsirakentamiseen.

– Vaikka Luoja kaatoi puut, hän ei osannut valita
kierteettömiä puita, naurahtaa Markku Ylikahri.
Kymmenen vuoden projektista Markku sanoo oppi-
neensa paljon. Vaikeuksia oli, mutta kaikkiin löytyi
ratkaisu. Saarella rakentaminen on Markku Ylikahrin
mielestä oma taiteenlajinsa.

– Saarirakentamisessa pitää ennakoida kaikki. Pitää
nähdä 2–3 vuotta eteenpäin. Kuljetukset kesällä tai
talvella on suunniteltava. Niin myös materiaalin ja

koneiden varastointi saarella ja paljon muuta.
Saarirakentamista Kallioluodossa helpotti Markun
mukaan se, että saarella oli myös iso lato, jonne
pystyi varastoimaan rakennustavaraa ja että saares-
sa oli sähkö.

Itse pitkään mietitty, suunniteltu ja piirretty, mutta
ammattipiirtäjän viimeistelemä 60-vuotinen unelma
on nyt valmis, vai onko?

– Saas näkee nyt, mitä seuraavaksi, päättää merikap-
teeni Markku Ylikahri arvoituksellisesti.

Markku Ylikahri

Messikallesta kapteeniksi

Leväsjokinen Markku Ylikahri kävi Pomarkussa kes-
kikoulua ja lähti sitten merille vuodeksi. Sen jälkeen
hän kävi Porin Lyseoon iltalinjan. Erilaisia töitä hän
teki Porissa koulun ohessa ja sen jälkeen muutaman
vuoden. Sitten veri veti maailmalle, aluksi laivalle
messikalleksi. Messihommat alkoivat maistua puulta
jo vuoden kuluttua ja niin nuori mies päätti, että uralla
pitää päästä eteenpäin. Näin Markku aloitti opiskelun
Rauman merenkulkuopistossa perämiesluokalla, jonka
jälkeen opintoihin kuuluvat pakolliset kokemusvuodet
laivoilla. Tämän jälkeen pystyi aloittamaan kapteeniksi
opiskelun. Vuonna 1985 Markku valmistui merikaptee-
niksi ja seilattu on kaikilla maailman merillä.

– Ensimmäinen kipparoimani alus oli 180 metriä pitkä
kuivalastialus M/S Andersö, jonka omisti ahvenan-
maalainen Gustav Eriksson. Erikssonilla työskentelin
10 vuotta, jonka jälkeen piikkiöläinen Hans Langh sai
minut houkuteltua pieneen varustamoonsa, jossa tuol-
loin oli yksi ainoa alus, M/S Laura.

Tänään Langh Ship omistaa 10 alusta ja 6 uutta on
valmistumassa Kiinassa. Markku on ollut Langh Shipin
palveluksessa yli 30 vuoden ajan, josta viimeiset
työvuodet menivät varustamon tuotekehitystehtävissä.
Nyt Markku tekee satunnaisesti töitä ja opettelee eläk-
keellä oloa.

Markku ja vaimo Irja ovat asuneet yli 40 vuotta
Kankaanpäässä. Heillä on kaksi aikuista lasta ja viisi
lastenlasta.

SIIKAISTEN APTEEKKI
MA klo 9–17
TI suljettu
KE klo 9–17
TO suljettu
PE klo 9–17
LA–SU suljettu

SIIKAISTEN PÄIVÄNÄ
lauantaina
10.6. klo 10–14
 apteekki tarjoaa pulla-
 kahvit 300 ensimmäisel-
 le. Kaikkien lauantaina
 apteekissa asioiden
 kesken arvomme kolme
 100 euron arvoista ke-
 säistä tuotepakettia.

TERVEYSKESKUKSEN
KIINNIOLOAJAN
(19.6.–16.7.)
KESÄAUKIOLOAJAT
MA klo 9–17
TI toripäivänä klo 9–17
KE–TO suljettu
PE klo 9–17
LA–SU suljettu

*Mukavaa kesää
kaikille!*

KÖFFI KAHVILA-RAVINTOLA KÖFFI
 Vaasantie 83, 29790 Tuorila
 (02) 551 4191 (klo 8–23)
 AVOINNA 8–22

MAITTAVA LOUNAS JOKA PÄIVÄ KLO 10.30 ALKAEN

Resäkahvila Kahvimylly KESÄKUUKAUSINA
 KLO 10–18 JOKA PÄIVÄ

*Mökkitiesi
varrella*

VEDENALAISTEN KAAPELEIDEN JA JOHTOJEN ASENTAMINEN VESIALUEELLE

Vesi-, viemäri-, voima- tai muun johdon rakentamiseen yleisen kulkuväylän (esimerkiksi venereitti) alitse on Vesilain mukaan haettava aina. Lupa katsotaan tarvittavan myös, jos kaapeli tai johto kulkee väyläalueella, vaikka se ei kulkisi väylän poikki.

Lupa voidaan tarvita myös, vaikka alueella ei olisi yleistä kulkuväylää, jossa hanke ”voi muuttaa vesistön asemaa, syvyyttä, vedenkorkeutta tai virtaamaa, rantaa tai vesiympäristöä taikka pohjaveden laatua ja määrää”, ja tämä muutos aiheuttaa vaaraa, vahinkoa tai haittaa tai edunmenetystä. Luvan tarpeellisuudesta voi hakija pyytää lausuntoa valvontaviranomaisena toimivalta alueelliselta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta (ELY).

Haettaessa lupaa kaapelin tai muiden vedenalaisen putkijohtojen rakentamiselle yleisen kulkuväylän alitse, luvan hakijan on syytä harkita luvan hakemista samassa yhteydessä myös väylän tai vesialueen tilapäiselle sulkemiselle asennustöiden ajaksi. Suositeltavaa on olla jo kaapeli- tai johtolinjauksen suunnitteluvaiheessa yhteydessä Liikenne- ja viestintävirastoon vesiliikenteen kannalta mahdollisimman haitattoman linjauksen löytämiseksi. Samalla voidaan selvittää alustavasti myös kaapelin tai johdon maastoon merkitsemistarvetta ja -mahdollisuuksia.

Kaapeli- ja johtolinjauksia tehtäessä tulisi välttää väyläalueita ja erityisesti ankkurointiin käytettyjä vesialueita. Jos kaapeli tai johto joudutaan viemään väylän poikki, väylä alitetaan mahdollisimman lyhyesti eli poikittain väylän kulkuun nähden. Väyläalueella kaapeli tai johto sijoitetaan mahdolli-

simman syväälle niin, että kaapeli on kokonaisuudessaan vähintään väylän varmistetun vesisyvyyden alapuolella.

Kaapeli tai johto painotetaan vesialueella tarpeen mukaan pohjaan siten, että se ei missään tilanteessa esimerkiksi potkurivirtojen vaikutuksesta nouse väylän varmistetun vesisyvyyden yläpuolelle.

Ilmajohdojen sekä vedenalaisten kaapeleiden ja putkijohtojen merkitsemisessä noudatetaan vesiliikennelakia (782/2019) sekä Liikenne- ja viestintäviraston määräystä ”Vesiliikennemerkkit ja valo-opasteet sekä johtojen ja kaapeleiden merkitseminen”.

Merkkien asettamisesta ja niiden ylläpidosta huolehtii johdon, kaapelin tai putkijohdon omistaja tai asettaja omalla kustannuksellaan. Tarkempia ohjeita maastoon merkitsemisestä (mm. merkkien sijoittamisesta, merkeissä käytettävistä merkinnoista sekä myös merkitsemisen tarpeellisuudesta) on saatavissa Liikenne- ja viestintävirastosta. Merkkien asettamisessa noudatetaan lisäksi aluehallintoviraston lupapäätökseen sisältyviä määräyksiä hankkeissa, joissa rakentamiselle on haettu vesilupaa.

Lyhennelmä Liikenne- ja viestintäviraston ohjeesta ”Ilmajohdojen sekä kaapeleiden ja putkijohtojen asettaminen vesialueella” TRAFI-COM/216486/03.04.01.01/2021

**TOTEUTAMME KOTIHAAVEITA
SATAKUNNAN ALUEELLA.**

HAAVE^{LKV}

Kutsu meidät arviokäynnille www.haavelkv.fi

Kati Aro, KiAT 044 574 2496 | Harri Boelius, LKV, LVV, 044 3610350 | Markku Hannimäki, LKV, LVV, KiAT, 050 461 8851 |
 Mikko Helminen, LKV, LVV, 050 0538602 | Jani Kranni, LKV, LVV, 045 2330511 | Linda Leino, YKV, LKV, LVV, KiAT, 050 569 1732 | Sanna Länsimäki, LKV, LVV, KiAT, 040 507 6182 |

Tervetuloa Noormarkun ruukkiin

NOORMARKUN KLUBILLA

LOUNAS
Ma-Pe klo 11-14
La klo 12-15

A LA CARTE
Kesäkaudella
Ti-La klo 17-21

CAFE VOYAGE
Kesäkaudella
Ti-La klo 10-16

Ajankohtaiset
aukioloajat sivuillamme
www.ahlstrominruukki.fi

YLEISÖKIERROKSIA RUUKISSA

VILLA MAIREA
AHLSTRÖM VOYAGE

SAHAMUSEO
PUUTARHAKIERROS

ALVAR AALLON
JALANJÄLJILLÄ
ARKKITEHTUURIA JA
DESIGNIA

Kierrosten aikataulut
www.ahlstrominruukki.fi
- Näe ja koe

Varaukset
p. 050 518 3677
ruukki@ahlstrom.fi

MAJOITUS

Ruukkialueella on majoitusta viihtyisissä
vierastaloissa. Vierastalot ovat varattavissa
kokonaisuudessaan tai huoneittain.

Ahlströmin ruukki, Laviantie 14, NOORMARKKU
p. 050 518 3677 www.ahlstrominruukki.fi

Tervetuloa Pomarkun Apteekkiin!

Pomarkun **Apteekki**

Avoinna: ma 9-18, ti-pe 9-17, la 10-14

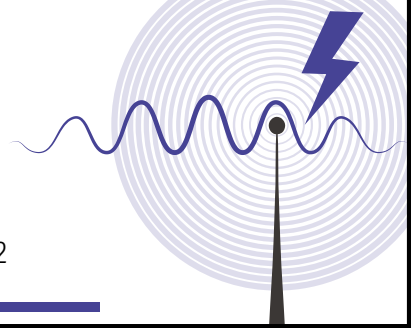
☎ 02 541 1001 📍 Vanhatie 17, 29630 Pomarkku
www.pomarkunapteekki.fi

POMARKUN ASENNUSTYÖ OY

Sähkö- ja antenniasennukset.

Keisarinkuja 2
29630 Pomarkku

02 541 1566
Valli 0400 593671
Santala 0400 593672

TILAUSLIIKENNE MÄENSIVU OY

Tilausliikenne ja inva-kuljetukset
0400 740 343 mari@maensivu.fi

Teksti Pekka Koivunen
Kuvat Järvipelastusyhdistys

Järvipelastusyhdistys:

TUKIKOHTA UUDISTUI

Vuonna 2011 perustetun SMPS Iso-järven Järvipelastusyhdistyksen (Jpy) pelastusaluksen tukikohta on ollut toiminnan alusta alkaen Ranta-Kiilholman venesatamassa. Yhdistyksen käytössä on ollut vanhasta metsätysmajasta talkoilla vuonna 2012 korjattu pieni tukikohtarakennus. Nyt Jpy:n tukikohta on saatettu uuteen uskoon.

Järvipelastusyhdistyksen puheenjohtaja **Mika Lähteenmäen** mukaan toiminnan kehittyessä ja varuste- ja henkilömäärän kasvaessa alkuperäinen tukikohtarakennus kävi jo vuosia sitten pieneksi.
- Yhdistyksen hallitus teki vuoden 2019 lopulla päätöksen anoa Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta Leader-avustusta tukikohdan perusparantamiseen. Aktiivinen Pohjois-Satakunta ry:n hallitus puolsi hakemusta ja kolmivuotinen hanke käynnistyi vuoden 2020 alkupuolella.

Tukikohdan perusparannushanke toteutettiin talkootyönä paikallisten yritysten tuella.
- Talkootyötä hankkeessa tehtiin noin 700 tuntia, kertoo Mika Lähteenmäki.
- Vanha tukikohtarakennus saneerattiin kokonaan sisältä ja päältä uudistamalla rakennuksen eristeet sekä sisä- ja ulkoeristys.
Tukikohtaa laajennettiin hankkimalla lisätilaa käytöstä merikontista, mikä maalattiin, lämpöeristettiin ja verhoiltiin sisäpuolelta uudelleen.
- Merikonttiin saatiin tilat pelastusaluksen miehistön varusteille sekä lisää varastotilaa. Tukikohdan toiminnallisuutta parannettiin vielä terassilla, mikä yhdistää tukikohdan kaksi rakennelmaa toisiinsa.
Hankkeessa yhdistystä tukivat erityisesti seuraavat yritykset: Rakennuspalvelu Lindholm oy, Maanrakennus Viitanen & Viitanen Oy, Veljekset Peltomaa oy, Vesa Mäensivu Oy ja Kiinteistöhuolto ja Remontointi Jokela.
- Iso kiitos tuesta ja ymmärryksestä pitää antaa myös Ranta-Kiilholman venesataman kaikille käyttäjille ja Susanna Särkijärvelle, päättää puheenjohtaja Mika Lähteenmäki.

Teksti ja kuvat Ismo Vähä-Savo

Marjoja ja sieniiä Isojärven alueelta

Isojärvi on ollut hyvä kalajärvi jo vuosikymmeniä – ja jopa vuosisatojakin, jos järven alueen historiaa tarkastellaan lähemmin. Iso-Kusiaisessa vuodesta 1974 mökkeillyt Ismo Vähä-Savo kertoo tässä jutussa tietoa marjojen ja sienien kasvupaikoista järven saaristossa sekä ranta-alueilla.

Marjalajeja sekä kasvupaikkoja alueella

Mustikka ja hilla, nämä sydänkesän marjat, antavat molemmat alueella kohtalaisen hyvän sadon suotuisina vuosina. Heinäkuun puolen välin jälkeen kanattaa mennä Ryösyn alueelle. Formusen lahti ja Näsiniemi vieressä toimivat hyvinä maamerkkeinä alueelle mentäessä, jos järven puolelta sinne suunnistaa.

Alueella sijaitsee myös vanha metsäautotie, jota pitkin on kohtalaisen helppo kävellä, ja kun nämä marjapaikatkin sijaitsevat tien molemmin puolin, niin

tie kannattaa hyödyntää. Mustikkamaat sijaitsevat Vaasantien suuntaan mentäessä, vieläpä kohtalaisen lyhyen kävelymatkan päässä metsäautotiestä. Alue on varmasti käymisen arvoisin.

Hillamaat sijaitsevat puolestaan metsäautotien pohjois-/koillispuolelle levittäytyvällä suoalueella, joka sekin onneksi sijaitsee kohtuullisen lyhyen kävelymatkan päässä. Varsinkin suon järven puoleisessa päässä suotuisina vuosina hilla kasvaa siellä varsin runsaslukuisena. Myös suon muustakin alueesta kyllä löytyy hillaa, oikeastaan ihan kauttaaltaan. Samaiselle suolle kannattaa mennä uudelleen myöhemmin syksyllä, samoin kuin näille hyville mustikkamaillekin, kun alueen puolukka- ja karpalosato kypsyvät. Puolukkaa esiintyy alueella parhaiten vanhojen hakkuuaukioiden reuna-alueilla. Ne erottuvat ja löytyvät alueelta hyvin tätä samaista metsäautotietä kävellessä.

Pienen suolammen ranta-alue suon järven puoleisessa päässä on hyvä karpalopaikka, mutta karpaloita löytyy suon muistakin osista.

Varottavia marjalajeja

Suomen luonnossa kasvaa myrkyllisiä marjoja edellä mainittujen syötävien lisäksi. Itselläni on tiedossa neljä myrkyllistä marjaa, joihin retkeilijä voi törmätä Isojärven alueilla. Viidentenä on punakoiso, jota esiintyy enimmäkseen meren saaristossa sekä sen rantametsissä, mutta Isojärven alueellakin se saattaa tulla vastaan meren läheisen sijainnin vuoksi.

Suomen luonnossa esiintyviä myrkyllisiä marjoja ovat näsiä, kielo, lehtokielo sekä sudenmarja. Nämä keväällä ja alkukesällä kauniisti kukkivat kasvit tuottavat syyskuussa punaisenvärisiä myrkyllisiä marjoja. Sudenmarjalla on tumman sininen marja. Varsinkin lapsissa ne saattavat herättää mielenkiintoa, joten kannattaa opetella tuntemaan nämä marjat esimerkiksi tutkimalla netistä löytyvää tietoa. Varsinkin aikaisin keväällä kukkiva näsiä on näistä tappavan myrkyllinen.

Samoilla alueilla ihmisen kanssa asustaa myös kyykäärme, jota on varottava. Kyyppakkaus kannattaa pitää aina mukana marjastus- ja sienestysretkillä. Kaksi pakkausta on hyvä olla mukana, molemmat vielä eri ihmisellä, jos porukka vähän hajaantuu ja erkanee toisistaan maastossa.

Vähän alueen sienistä kasvupaikkoineen

Sieniretki syksyisessä metsässä vaikka koko perheen voimin voi olla hyvin antoisa. Vaasan pikatieltä Vettenrannan laiturille erkanevan Kiparintien alueet

ovat kohtalaisen hyviä sienimaastoja tien molemmin puolin järven rantaan asti. Ne ovat myös hyviä mustikka- ja puolukkamaastoja, joten näille alueille voi tulla marjaämpäriin kanssa vaikka ennen sienestyskauden alkua.

Alueen tyyppilajeja ovat ainakin melkein kaikki haperot, kehnäsieni, punikkitatit, keltavahvero sekä vaalea orakas ja myöhemmin syksyllä rouskut. Kaikki nämä ovat herkullisia ruokasieniä. Rouskujen kohdalla pitää kuitenkin muistaa ryöppäys. Tämä alue on ollut varsinkin Vettenrannan lähialueen mökkiläisten ja vakinaisten asukkaiden suosiossa jo vuosikymmeniä, joten ei siellä sienimetsässä aina tarvitse ihan yksin olla. Tämä alue antaa suotuisina vuosina oikeastaan kaikkien edellä mainittujen sienten kohdalla hyvän sadon ja kun alue on vielä tarpeeksi laajakin, niin sieniä riittää silloin kaikille.

Sienien tunnistamisesta

Suomen metsissä kasvaa myös muutamia myrkyllisiä sieniä, joten niiden tuntemus on hyvin tärkeää. Yksi hyvä keino tässä asiassa on sienikirja. Itse olen suosinut Kariston kustantamaa ja Mauri Lahden kirjoittamaa ja kuvittamaa kirjaa ”Metsästä sieniä”. Kirja pitää sisällään lähes kaiken, mitä sienistä täytyy tietää, aina herkullisen syötävistä sekä tappavan myrkyllisistä sienistä kasvumaastoihin ja -paikkoihin. Kirjassa on myös hyvät ja selkeät kuvat sienien tunnistamista varten.

Jokamiehen oikeudet (ja velvollisuudet)

Jokamiehen oikeudet mahdollistavat meillä Suomessa kesäiset ja syksyiset marjastus- ja sienestysretket. Metsässä liikkuvien oikeudet selviävät helpoiten, kun laittaa Googleen hakusanat ”jokamiehen oikeudet”. Sieltä löytää kaiken, mitä metsäretkillä pitää tietää.

Myös tarvittava asianmukainen varustus kannattaa hankkia sekä opetella ne muistamaan ja tuntemaan. Ennen kuin lähtee näille retkille – vaikka marjastus- tai sienestysalue sijaitisi lähellä tietäkin – varusteita pitää opetella myös käyttämään. Nettiin kannattaa tässäkin tapauksessa turvautua. Sieltä löytyy kaikki tarvittava tieto varusteistakin.

Tämän jutun myötä toivotan kaikille Isojärven alueen asukkaille hyviä ja antoisia marjastus- ja sienestysretkiä vuonna 2023. Järven alueet ovat näiden retkien arvoisia.

Ismo Vähä-Savo

Kummallisen kodikas

Merikarvia tunnetaan viihtyisistä kulttuuritapahtumista ja monipuolisista mahdollisuuksista viettää virkistävää vapaa-aikaa. Vakituisten asukkaiden lisäksi merkittävä määrä mökkiläisiä nauttii muun muassa merellisen luonnon tarjoamista harrastusmahdollisuuksista ja kunnan halki virtaavan joen upeista koskista. Täällä liikutaan myös hyvin hoidetuissa sisäliikuntapaikoissa, kuten uima- ja jäähalleissa.

Merikarvialla on turvallista kasvaa ja elää. Yhteisöllisessä kunnassa pidetään toisista huolta ja harrastuksiin on matala kynnys. Lasten ei tarvitse hankkia jäälajien kokeiluun edes omia varusteita! Kaikki sijaitsee lähellä, ja korkealaatuiset palvelut on helppoa saavuttaa. Kevyen liikenteen väylien lisäksi kunta panostaa jatkuvasti digitaalisiin yhteyksiin, ja nopean kuituverkon ansiosta koko maailman tarjoamat mahdollisuudet etäopiskeluun ja -työskentelyyn sekä viihtymiseen ovat tulevaisuudessa vain klikkauksen päässä.

TUTUSTU TONTTITARJONTAAMME:
1.6.-31.8. KAIKKI KAAVATONTIT -75%!
MERIKARVIA.FI > ASUMINEN JA YMPARISTÖ > TONTIT

**PÄÄSYLIPPUSI KESÄN TAPAHTUMIIN
JA MUIHIN AKTIVITEETTEIHIN**
> KAUPPA.MERIKARVIA.FI

PORIN PARVEKE- JA TERASSILASITUS OY

JOKKE-PARVEKELASIT
LUKKAN TERASSILASIT
PARVEKELASIVERHOT

Myös huollot kaikkiin malleihin 35 vuoden kokemuksella.

- porinparveke.fi - 0400 324 857 - j.halme@dnainternet.net -

Meiltä A-laiturit ja laituritarvikkeet
Tulemme katsomaan kohteesi veloituksetta ja
suunnittelemme parhaan laituriratkaisun.

TEPE
Paino • Puoti
Välitie 4, 29900 Merikarvia, 050-569 7453

Aa-kakkosesta kirjaksi

Isojärven VENEILY- KARTTA

Isojärvi-Seura julkaisi kesällä 2022 uudistetun veneilykartan. Kierresidontainen kartta on aiempia karttoja huomattavasti yksityiskohtaisempi. Isojärven alue on jaettu 16 sivuun. Navigointia helpottamaan kartassa on hakemistosivu. Karttakirjan sivuilta löytyy tietoja retkipaikoista, turvallisesta veneilystä ja yhteistyökumppaneiden palveluista.

Karttalehtihakemiston avulla valitaan oikea yksityiskohtainen, mittakaavassa 1:10 000 oleva karttasivu. Järven keskeisestä Isoselästä on oma sivunsa.

Kirjan formaatti on kierrenidottu vaaka-A4 ja materiaali on vettä kestävä muovia.

Karttakirjaa on saatavana muun muassa Veneporis-ta, Pomarkun Shelliltä ja Pomarkun Kukka- ja Hautauspalvelusta 50 euron hintaan.

ISOJÄRVEN VENEILYKARTTA 1991 – 2023

Ensimmäinen kartta Isojärven reiteistä laadittiin 1990-luvun alussa. Peruskarttaan piirrettiin reitit ja karimerkit arviolta käsin. Kartasta otettiin muutamia kymmeniä kopioita, joista osa laminoitiin. Järven viitoituksessa siirryttiin pian karimerkkien ohella kardinaali- ja lateraaliviittojen käyttöön, ja karttaan piti saada uudet viitat. GPS-paikannuksen kehityksen myötä kartalla olleiden viittojen sijainnin tarkkuus parani. Tässä auttoi yhteistyö Porin kaupungin kanssa. Isojärvi-Seura aloitti kartan systemaattisen kehittämisen vuosituhaten vaihteessa. 2000- ja 2010-luvuilla julkaistiin useita uusia painoksia, jotka kaikki myytiin loppuun. Viimeisin yhden arkin kartta julkaistiin vuonna 2016. Vuonna 2022 kartta muuttui A4-vaakamuotoon karttakirjaksi.

Reitti- ja sijaintitiedot tässä oppaassa ovat vain suuntaa-antavia. Ne eivät sovellu tarkkuusnavigointiin. Katso mahdolliset kartan päivitykset osoitteessa www.isojarviseura.fi.

Väyläinfo

Isojärven veden pinta vaihtelee +34,16 ja +36,10 välillä. Normaali kesäveden korkeus on +34,65. Tällöin venereittien syvyys on vähintään 50 cm lukuunottamatta Pomarkun jokisuuta, Salmusluodon edustaa ja reittiä Kuivaskannanniemestä Haudanselälle.

Isojärven jäätilanne ja veden korkeuden vaihtelut saattavat aiheuttaa viittojen siirtymisiä paikoiltaan. Isojärvi-Seura ja Isojärven järvipelastusyhdistys ilmoittavat toukokuussa eri tiedotuskanavia käyttäen, milloin viitoitusjärjestelmä on saatettu tässä kartassa esitettyyn tilaan.

Huom!

Ilmoitukset viitoitusten puutteellisuudesta sähköpostilla osoitteeseen isojarviseura@gmail.com

POMARKUN-SIIKAISTEN Isojärvi

RETKIPAIKAT

1. Ryhti
2. Kerimanni
3. Plootuluoto
4. Huhtaluoto
5. Pirttiluoto
6. Ilkankari
7. Kolkankari
8. Kurikanniska

VEENEN- LASKUPAIKAT

1. Pomarkun keskusta
2. Kerimanni
3. Kurikanniska

ISOJÄRVI-LEHDEN ARTIKKELIT

1. 100 päivää saarella joka kesä s. 18.
2. Sopukka Kolkano-kassa s. 20.
3. Mökillä melkein aina s. 24.
4. Merikapteeni toteutti unelmansa s. 26.
5. Isojärven pohjois-osan kunnostus jatkuu s. 46.

Ranta-Kiilholma JÄRVIPELASTUS- YHDISTYKSEN TUKIKOHTA

Kartta ei sovellu navigointiin.

**MATKAILUKESKUS
ETELÄPÄÄ**

23.6.
JUHANNUS PERJANTAI
MAKE TOMMILA DUO

8.7.
LEEVI AND THE
LEAVINGS - TRIBUUTTI

22.7.
HOUSE TRUBADUURI
MIKAEL

24.6.
JUHANNUS
LAUANTAI
REMIX-YHTYE

19.8.
PERINTEISET
ELOJUHLAT
JANNE TULKKI

JOKA LAUANTAI KARAOKEA

MA-PE 12-20, LA 12-02, SU 14-20
PALVELEE KESÄKAUDELLA 1.6.-31.8.
MUUNA AIKANA VIKKONLOPPUISIN.

MATKAILUKESKUS ETELÄPÄÄ
ETELÄPÄÄNTIE 2
29810 SIIKAINEN

MÖKIT KÄTEVÄSTI
VERKKOKAUPASTA 24/7
WWW.ETELAPAA.FI

040 513 9877 461
WWW.ETELAPAA.FI
MATKAILUKESKUSETELÄPÄÄ

KALLION
louhintatyö

- Louhintatyöt poravaunulla
- Vedenalaisten kivien räjäytykset
- Sukellustyöt
- Kaikki louhintatyöt hissikuilusta
murskakenttään

+358500 522 860
tero@kallionlouhinta.fi
www.kallionlouhinta.fi

**REILU & EDULLINEN
KATSASTUSASEMA
PORIN KARJARANNASSA**

**KONTIO
KATSASTUS**

Ajanvaraus 24/7: kontiokatsastus.fi
Ja tietysti myös ilman ajanvarausta
Karjarannantie 14, Pori • P. 044 728 9000

Isompana kuin koskaan – pääsymaksu 0 euroa

**PERINTEISET SIIKAISTEN
PÄIVÄT 10.6.**

Siikaisissa tempaistaan taas isosti. Kuntalaisille ja kesävieraille suunnattu perinteinen tapahtuma vetää aiempien vuosien tavoin paikalle runsaasti väkeä myös naapurikunnista. Tänä kesänä tapahtumapaikkana on Eteläpää Siikaisjärven rannalla.

**Hoitokulma
Ulla-Riitta Aromaa**

Simonpolku 1, Purolehto (Pomarkku)
Puh 040 532 0245

- Kelan vaativa lääkkinnällinen kuntoutus
- Fysioterapia
- Tehokkaat hieronnat (silittelyä vain pyynnöstä)
- Jalkojenhoidot (at:n suorittanut sairaanhoitaja)
- Kosmetologin palvelut
- Teemme myös yritys- ja kotikäyntejä

Kela **epassi**

Edenred **MEILLÄ KÄY smartum pay**

SA Asennus ja Saneeraus Oy

Meiltä kaikki rakentamisen ja remontoinnin palvelut.
Soita ja kysy!

Ari 0400-724 686
Sami 0400-762 458
asennusjasaneeraus@hotmail.com

Siikaisten päivät- tapahtuman yhtenä taustahahmona toimiva **Jeremias Grönqvist** on tyytyväinen tapahtuman järjestelyihin. Odotukset ja tavoitteet ovat kovat ja tavoitteena saada nelinumeroisen väkimäärä, kertoo Jeremias.

– On hienoa että siikaislaiset yhdistykset, yhteisöt ja yritykset puhaltavat yhteen hiileen. Monipuolinen ohjelma vaatii toimivan organisaation. Grönqvist kertoo tapahtuman alkavan kello 12.00 perinteisellä toritapahtumalla upeassa Eteläpään miljöössä.

– Musiikkitapahtuman aloittaa Mikael Tuominen Duo kello 16.00 ja viideltä lavalle astuu tämänvuotinen tähtiesiintyjämme Irina. Jeremias Grönqvist haluaa tapahtumaan osallistujia laidasta laitaan.

– Siikaisten reserviupseerit esittelevät sodanaikaisia aseita. Lapsia viihdyttää taikuri-jonglööri Janne Mustonen ja pomppulinna on ihan pakollinen aktiviteetti lapsia ajatellen. Siikaisten kunta järjestää taikurin ja Siikaisten leijonat pomppulinna lapsille, kertoo Jeremias.

Liikunnallistakaan puolta järjestäjät eivät ole unohtaneet.

– Siikaisten Päivien Spurtti-juoksutapahtuma

järjestetään täällä Eteläpään alueella, kuten myös Järvisähly-näytösottelu. Ja minigolfia voi päivän aikana pelata ilmaiseksi, selvittää Jeremias Grönqvist tapahtuman liikunnallista antia.

– Saunakeisarit on paikalla kahden mobiilisaunan voimin. Heiltä voi ostaa edulliseen hintaan saunarekkaan ainutlaatuisen saunaelämykseen, paljastaa Grönqvist.

– Pyyhkeet ja uikkarit mukaan. Sitten uimaan ja saunaa hep, kommentaa Jeremias Grönqvist.

Siikaisten päivien viralliset jatkot järjestetään Matkailukeskus Eteläpäässä, jossa illan ohjelmistosta vastaa muun muassa maan kuulu tanssiryhmä Lamourettes.

– Tämäkin anti on tarjolla täysin maksuttomasti, kehaisee Grönqvist.

– Siikaisten päivät- tapahtuman järjestää Pärjätään Yhdessä- verkosto täysin talkootyönä. Mukana järjestämässä ovat myös Siikaisten kunta ja Matkailukeskus Eteläpää.

Jeremias Grönqvist muistuttaa vielä, että Siikaisissa tapahtuu kesällä muitakin.

– Hieno tapahtumakesä on tulossa. Kannattaa seurata ajantasaisia tapahtumatietoja osoitteessa **www.etelapaa.fi tai www.siikainen.fi.**

SHELL POMARKKU

Tehtaantie 4, 29630 Pomarkku
puh. 02-5411 167 , fax 02-541 1168
shell.pomarkku@pp.inet.fi

Ma-Pe 5.00 – 18.00
La 7.00 – 15.00
Su Suljettu
Tarkista aukioloajat verkkosta tai soittamalla numeroon 02-5411 167

KESÄ, AURINKO JA SUOMEN KAUNIS LUONTO –KAIKILLE JOTAKIN

Meiltä kalastuskortit, kaasupullot ja tarvikkeet.

Autohuollosta varaosat, korjaus- ja katsastuspalvelut.

Kahviosta kesän janojuomat ja matkaeväät, jäätelöt, kahvit, pullat, leivokset ja sämpylät sekä erilaiset pikkulämpimät ja makeiset. Lounas arkisin klo. 10.30 eteenpäin.

TEKOÄLY JA ISOJÄRVI

Pyysimme keväällä ChatGPT-tekoälyä (Mar 14 version) kertomaan mikä Isojärvi on. Tässä tulos sanataarkasti:

Pomarkun Siikaisten Isojärvi on järvi Lounais-Suomessa, Satakunnan maakunnassa. Se sijaitsee noin 35 kilometriä Porista etelään. Isojärvi on noin 9,5 kilometriä pitkä ja noin 3,5 kilometriä leveä, ja sen pinta-ala on noin 13 neliökilometriä.

Järvi on suhteellisen matala, ja sen suurin syvyys on noin 9 metriä. Järven rannoilla on pääasiassa metsää, mutta myös muutamia asutuskeskuksia. Isojärvi on suosittu kalastuskohde, ja siellä voi kalastaa muun muassa haukea, ahventa, kuhaa, siikaa ja madea.

Isojärvi on myös suosittu veneilykohde, ja järven ympäri kulkee useita veneilyreittejä. Järven ympäristössä on myös monia retkeilyreittejä ja ulkoilumahdollisuuksia, kuten melontaa, patikointia ja pyöräilyä.

Kaiken kaikkiaan Pomarkun Siikaisten Isojärvi on kaunis ja monipuolinen järvi, joka tarjoaa paljon mahdollisuuksia ulkoiluun, veneilyyn ja kalastukseen.

Sitten oli aivan pakko pyytää tekoälyä tekemään laulun sanoituksen Isojärvestä. Näin ChatGTP kirjoitti sanataarkasti:

Tässä olisi pieni laulunpätkä Pomarkun Siikaisten Isojärvestä:

*Kun matkaan lähdetään,
tähtäinä Isojärvi on.
Sen aalloilla aika vierähtää,
mieli keveä ja vapaa on.*

*Kun veneeseen istahdat,
syke rauhoittuu ja mieli lepää.
Järven pinta kimmeltää,
luonto ympärillä kauneintaan tekee.*

*Siikaa siiman päähän tarttuu,
hauki hymyilee vastapäätä.
Ahven pieneen koukkuun jää,
kalan onni on meidän onneamme.*

*Isojärvi kauneimmillaan on,
kun aurinko sen ylle paistaa.
Veneessä istuen aika unohtuu,
hetki ikuisuuden tavoittaa.*

Tämä pieni laulu kertoo siis Isojärven kauneudesta ja siitä, miten järvi tarjoaa mahdollisuuden rentoutumiseen, kalastukseen ja luonnon ihailuun.

Nyt on Isojärvi-valssi saanut kovan kilpailijan. Siitä nyt isojärveläiset muusikot säveltämään uutta musiikkia. Erityisesti sanoituksesta jäi mieleen kaksi aivan mahtavaa kohtaa:
Sen aalloilla aika vierähtää, mieli keveä ja vapaa on. Hieno havainto!
Ahven pieneen koukkuun jää, kalan onni on meidän onneamme. Absurdiudessaan aivan omaa luokkaansa.

ProAP
Automaatiopalvelut Oy

Vesa Mäensivu Oy

Pomarkun rakennuspalvelu ky

Eemeli Lehtonen
050 377 2624
pomarkunrakennuspalvelu@gmail.com
Santikontie 85, 29630 Pomarkku

Pomarkun Autohuolto Oy

- Pesut
- Auto- ja pienkonehuollot
- Renkaat ja kaasut

Kahviosta
herkut!

02-5411037
Vanhatie 1
29630 Pomarkku

SEO.

 **MITSUBISHI
ELECTRIC LÄMPÖPUMPUT
ASENNETTUNA**

**SÄHKÖASENNUS
RISTO LOUNASVAARA
040 767 6206**

Maahantuoja ja Tukesin
hyväksymä lämpöpumppuasentaja

www.sahkolounasvaara.fi

MEILTÄ AMMATTITAITOISESTI ASENNETTUNA:

- Laadukkaat ilmalämpöpumput takuuasennettuna (mm. Mitsubishi)
- Kaikki peltialan työt (huuvat, saumapeltikatot, kattotikkaat ja vesikourut)
- Kaikki IV-alan työt suunnittelusta asennuksiin

SUOMEN PUHDASILMA OY – SIIKAINEN

Lisätietoa 040 355 9557
www.suomenpuhdasilma.fi

KALASTUSLUVAT ISOJÄRVELLE

Pomarkun Kukka ja Hautauspalvelu
02-5411 431

Pomarkun Shell
02-5411 167

**HUOM! VERKKOLIPPUJA
MYYTÄVÄNÄ.**

Kysy lisätietoja kalastusasioista Reijo Viljaselta 0400-925129

Taiteilija Sirpa Ojala, Galleria Kerimanni

Isojärvi on tärkeä innoittaja

Monille isojärveläisille tuttu kuvataiteilija **Sirpa Ojala** on laajentanut repertuaariaan keramiikkaan ja rug hooking-tekniikalla tuotettuihin teoksiin. Näyttelyrintamalla kuluva vuosi on vilkas.

Sirpa Ojalan yksityisnäyttely avautuu syksyllä porilaisessa P-Galleriassa.

– Minulla ei ole pitkään aikaan ollut yksityisnäyttelyä, niin on hienoa saada eri tekniikoilla tehtyjä teoksia samaan näyttelyyn. Laitan esille akryylimaalauksia kankaalle, rug hooking-teoksia "Maisema 365"-osiossa ja keramiikkaa.

Rug hooking on harvinainen tekniikka, jossa juuttikankaalle koukutetaan trikookudetta erityisellä rug hooking-koukulla. Kudetta voi leikata itse esimerkiksi t-paidoista tai sitä saa myös valmiina. Tekniikka on ekologinen, koska siinä käytetään kierrätettäviä materiaaleja.

– Aiheina minulla on vuodenajat. Siitä nimi "Maisema 365". Olen tehnyt niitä jo noin 90 kappaletta, osassa on ollut Isojärvi inspiraation antajana, kertoo Sirpa Ojala.

Keramiikkateokset ovat "susiNainen" –pienoispatsaita, jossa teos muovataan, raakapoltetaan, lasitetaan ja lopuksi poltetaan uudelleen.

– Olen tässäkin saanut innoitusta luonnosta, mistä kertovat teosten nimet, kuten muun muassa Susijengi, Haavet kantaa, Laavuiliija ja Retkeilijä.

Sirpan teoksia on heinäkuun alusta alkaen esillä jyväskyläisessä Patina Galleriassa kahden kuukauden ajan.

– Olen yksi yhdeksästä taiteilijasta, jotka on kutsuttu näyttelyyn. Siellä minulla on esillä naivistista taidetta ja susinainen-maalauksia.

Sirpa Ojalan teoksia tulee olemaan esillä myös Verkko- ja korannan kesäkotikokous Krikutillissä Luvialla.

– Perinteinen kesänäyttely Ars Kerimanni on avoinna 1.-9.7.2023. Unohtaa ei myöskään saa Kerimannin taidelauantaita joka kuukauden ensimmäisenä lauantaina klo 11-17. Tervetuloa, toivottaa tuottelijat taiteilija Sirpa Ojala.

Kuvat Pentti Ojala

Leväsjoen Alinenjärviseura:

ISOJÄRVEN POHJOIS- OSAN KUNNOSTUS JATKUU

Alinenjärvi muodostuu Lahdenjärven ja Haudan-
selän alueista ja on osa Isojärveä. Alueella on
noin sata kesämökkiä ja Otamon kyläyhdistyksen
hoidossa oleva uimaranta ja venesatama. Vuonna
2009 aloitettu järven kunnostus jatkuu edelleen
ylläpitöniittona Leväsjoen Alinenjärviseura ry:n toi-
mesta.

Yhdistyksen tarkoituksena on säilyttää ja kehittää
Alinenjärven ekologista tasapainoa loma-asutuksen
virkistyskäytön tarpeiden säilyttämiseksi ja kehittä-
miseksi.

– Tarkoituksena on myös valvoa jäsentemme yleisiä
ja yhteisiä etuja ja edistää sekä ylläpitää jäsenten
vapaa-ajan harrastustoimintaa, kertoo seuran sih-
teeri **Anja Vaalto**.

Karvianjoen kunnostusohjelmassa vuosille 2007 –
2015 todettiin Alinenjärven nopea umpeenkasvu
johtuen järvenlaskuista ja liettymisestä. Alinenjär-

Info

www.alinenjarvi.fi
info@alinenjarvi.fi

Yhdistyksen jäsenmäärä on
tällä hetkellä yli 70
Loma-asuntoja alueella
on noin 100.

Anja Vaalto kertoo järven vedenpinnan korkeuden
vaihtelun haitanneen niittoa.
– Alhainen vedenkorkeus aiheuttaa helposti niittoko-
neen rikkoutumista ja vaikeuttaa matalimmille alueil-
le pääsyä.
Leväsjoen Alinenjärviseuran aktiivit ovat kuitenkin
saaneet korjaus- ja huoltoapua yhdistyksen jäseniltä.
– Niittokoneen talvisäilytyspaikkana on ollut Koski-
mäen halli. Myös polttoaineita on osin saatu lahjoi-
tuksena, kertoo Anja Vaalto.

JÄRVEN TILA ON PARANTUNUT SELVÄSTI

Leväsjoen Alinenjärviseuran ja yksittäisten mök-
kiläisten toimenpiteiden tuloksena järven virtaus,
näkyvyys ja veden happipitoisuus ovat kohentuneet.
Viihtyvyys ja virkistyskäyttömahdollisuudet ovat
myös parantuneet.

– Järven tila olisi huonontunut jatkuvasti ja kunnos-
tukseen tarvittava työmäärä olisi kasvanut vuosi vuo-
delta suuremmaksi kaislikoiden alan lisääntymisen
myötä, kuvailee Anja Vaalto tilannetta, jos mitään ei
olisi tehty.

– Ranta-alueiden asukkaiden tietämys omatoimises-
ta vesienhoidosta on myös parantunut. Asukkaat
ovat lisäksi niittäneet omia rantojaan omatoimisesti.

Yhteinen tavoite järven kunnon säilyttämiseksi ja pa-
rantamiseksi on tuonut myös yhteisöllisyyttä.

– Lisäksi olemme kannustaneet jäsenistöä osallis-
tumaan Isojärven alueen yhteisiin tapahtumiin, joita
järjestävät muun muassa Isojärven järvipelastusyh-
distys ry, Isojärvi-Seura ry ja kyläyhdistykset.
Kurikanniskan kalatien valmistumista olemme odot-
taneet mielenkiinnolla. ELY-keskuksen ennakkotie-
don mukaan kalatie valmistuisi tulevan kesän aikana.

Leväsjoen Alinenjärviseuran hallitukseen kuuluvat
Juha Tommiska puheenjohtajana, Kai Aarola, Veli-
Matti Fagerroos ja Anja Vaalto jäseninä. Varajäsene-
nä on toiminut Matti Vaajasaari.

– Hän on myös toiminut
aktiivisesti järven kunnos-
sapidossa työskennellen
lukemattomia tunteja. Hän
menehtyi talvella ja muis-
telemme häntä lämmöllä
ja suurella kiitollisuudella,
päättää Leväsjoen Alinen-
järviseuran sihteeri Anja
Vaalto.

Isojärven maisemaan suuri muutos?

TUULIVOIMALAHANKE ON KÄYNNISTYNYT UUDELLEEN

Ahlaisten Lammin tuulivoimala-hanke on jälleen herätetty henkiin. Vuonna 2018 äänestys hanketta koskevasta kaavasta päättyi Porin valtuustossa kannattajien voittoon lukemin 32–27, mutta korkein hallinto-oikeus eväsi luvan muotovirheen takia. Nyt Lamppiin suunnitellaan entistä korkeampia tuulimyllyjä. Isojärven lounaisrannan maisemaan saattaa olla tulossa suuri muutos.

A. Ahlström Kiinteistöt Oy ja Satawind Oy jättivät 6.6.2022 Porin kaupungille aloitteen tuulivoimala-alueen osayleiskaavan laadinnasta. Porin kaupunki käynnisti uudelleen osayleiskaavoituksen kaupunginhallituksen päätöksellä 17.10.2022. Kaavan tavoitteena on mahdollistaa enintään 14 tuulivoimalaa Ahlaisten koillispuolelle. Suunnittelualue sijaitsee Isojärven lounaisrannan puolella, valtatie 8:n länsipuolella.

Tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus on suunnitelman mukaan enintään 250 metriä, ja suunnittelualueen pinta-ala on noin 10 km². Ramboll Finland Oy on laatinut kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman, joka asetetaan nähtäville vireilletulon kuulutuksen yhteydessä.

HANKKEEN VAIHEET

Tällä hetkellä on käynnissä **vireilletulovaihe**, jossa selvitetään muun muassa YVA:n (ympäristövaikutusten arviointimenettely) edellyttämien selvitysten laajuutta.

Valmisteluvaiheessa osayleiskaavaluonnos ja -selostus on liitteineen nähtävillä 30 päivän ajan. Aika sisältää normaalisti esittelyn ja yleisön kirjallisen kommentointimahdollisuuden ja laatijan vastineen.

Kaavaehdotuksen laatimisvaiheessa osayleiskaavaehdotus tulee olemaan nähtävillä 30 päivän ajan, jolloin asianosaiset voivat kommentoida kirjallisesti. Tällöin järjestetään yleensä myös yleisötilaisuus.

Hyväksymisvaiheeseen kuuluu kaupunginhallituksen käsittely ja lopulta kaupunginvaltuuston päätös, joka on hylkäys, palautus tai hyväksyntä. Jos esitys hyväksytään, on kuukausi aikaa valittaa päätöksestä hallinto-oikeuteen ja tarvittaessa hakea valituslupaa KHO:sta. Jos valitusta ei ole toimitettu kuukauden kuluessa päätöksestä, kaavapäätös saa lainvoiman ja rakennusluvat voi hakea tai ehdollisesti myönnettyt luvat saavat myös lainvoiman.

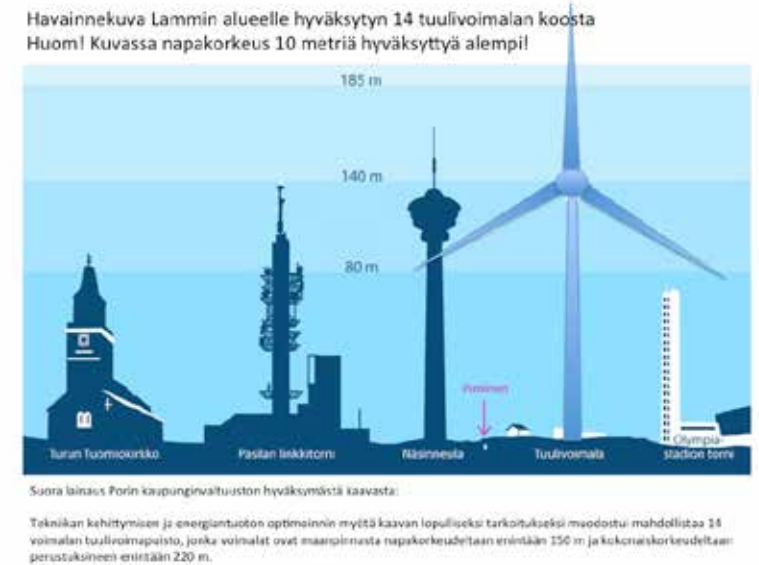
Puolesta:

PUHDASTA JA HALPAA ENERGIAA

Tuulivoima on muutamassa vuodessa noussut Suomen tärkeimmäksi energialähteeksi vesi- ja ydinvoiman rinnalle. Laajassa kansalaiskyselyssä vuonna 2019 jo noin 83 prosenttia suomalaisista kannatti tuulivoimaa ja sen lisärakentamista. Eduskuntavaalien 2023 alla puolueille tehdyssä kyselyssä kaikkien puolueiden edustajat vasemmistoliitosta kokoomukseen arvioivat tuulivoiman olevan tulevaisuuden tärkein energiamuoto ja sitä on rakennettava lisää.

Vain perussuomalaiset ovat tuulivoiman rakentamista vastaan, koska tuulivoimalat ovat heidän arvionsa mukaan aiheuttamassa metsäkadon Suomessa. Sähkölinojen hakkuut pirstovat metsän, heikentävät luonnon monimuotoisuutta ja estävät virkistyskäyttöä.

Satawind Oy:n toimitusjohtaja, varatuomari **Jussi Kokkila** korostaa, että tuulivoima on tärkeä askel kohti vihreää siirtymää ja vetytaloutta. – Tuulivoimasta on tullut tärkein globaalin puhtaan energiantuotannon muoto aurinkoenergian rinnalla. Suomessa oli viime vuoden lopussa noin 1400 tuulivoimalaa ja niiden nimellistehto oli noin 2500 megawattia. Tuulivoimalat tuottivat vajaat 15 prosenttia Suomen sähköenergiasta. Kokkila mukaan tuulivoiman rakentaminen kasvaa edelleen kovalla vauhdilla ja tehtyjen investointipäätösten perusteella vuoteen 2025 mennessä voimaloiden määrä kasvaa lähes 2000:een. – Puhdas energia on elinehto hyvinvointimme säilyttämiselle, teollisuuden kehitykselle, uusille investoinneille ja työpaikoille. Meille on tärkeää myös luonto ja ilmasto. On väärin, jos me jätämme lapsillemme ja lapsenlapsille perinnöksi fossiiliseen energiaan perustuvan, taantuvan hyvinvointivaltion ja lämpenevän maapallon. Meillä on nyt itsellämme tulevaisuuden avaimet kädessä.

Jussi Kokkila painottaa tuulivoiman isoa paikallista vaikutusta talouteen.

– Rakennusvaiheen aikana tuulivoima työllistää paikallisia ja kotimaisia yrityksiä, ja välilliset vaikutukset ovat laajat. Tuulivoimaloista maksetaan kiinteistövero, jota esimerkiksi Pori keräsi viime vuonna yli miljoona euroa.

Vaikka tuulivoimalla on laaja suomalainen kannatus, siihen kuitenkin liittyy usein paikallinen vastustus. Kannatan tuulivoimaa, "but not on my backyard". Tuulivoimaan liittyy myös monia harhaluuloja ja väitöksiä niin kuin aikanaan sähkön tuloon.

– Tuulivoiman terveyshaitoista ei laajoissa tieteellisissä tutkimuksissa ole saatu minkäänlaista näyttöä. Uusimman THL:n tutkimuksen mukaan esimerkiksi reseptilääkkeiden käyttö ei poikkea tuulivoimaloiden läheisyydessä muusta väestöstä. Tuulivoiman melulle on lainsäädännössä asetettu ylärajaksi 40 desibeliä. Se on selvästi alempi kuin esimerkiksi tieliikennemelu.

Tuulivoimalan siivet aiheuttavat sopivissa olosuhteissa tiettyä aikaa ja tietyille kohtaa lyhytaikaista välikettä. Samoin lentoliikennettä varottavat lentovalot näkyvät laajalti aivan kuten teleliikenteen mastoissa.

– Isoljäljelle koituva haitta Lammin tuulipuistosta on maisemallinen. Taivaanrannalla voi havaita pyörähtävän tuulivoimalan siiven, senkin vain harvakseltaan. Siitä ei onneksi nouse harmaa savu niin kuin Meri-Porin uudelleen käynnistyneestä kivihiilivoimalan piipusta, Kokkila sanoo.

Lammin tuulivoimalan alueelta on matkaa Isonjärven länsirantaan noin viisi ja vastarannalle noin kymmenen kilometriä linnuntietä. Tarkat ja yksityiskohtaiset tiedot Lammin alueen mahdollisista vaikutuksista Isoljäljelle saadaan, kun ympäristövaikutusten arviointi on valmistunut. Sen laatii yva-menettelyihin erikoistunut Ramboll Oy.

Vastaan:

ISOJÄRVEN MAISEMAAN PERUUTTAMATON MUUTOS

Ahlaisissa tuulipuiston vastustus on ollut voimakasta, tosin osa asukkaista on ollut tuulivoimaloiden rakentamisen kannalla.

– Valitettavasti toimijat ovat saaneet ainakin kaupunginhallituksen ja ilmeisesti virkamiehetkin uskomaan, että edellisen kierroksen ainoa ongelma oli Martti Lundenin jääviys. Osa poliitikkojen kommentteistakin myötäilee sitä, sanoo Ahlaisten Lammin Vastatuuli ry:n puheenjohtaja **Jukka Mäkinen**.

– Ongelmia ja puutteita oli edellisellä kierroksella useitakin, joista meluriski on ilmeisin. Koska suurimmat melun aiheuttajat ovat lavat ja turbiini, niin lapojen tuottama säännöllinen humahdus säilyy edelleen, koska ääni syntyy siitä, että lapa ohittaa rungon.

HELPOTUSTA HAETTU ... JA NE ON HYVÄKSYTTY

Lainsäädäntö on kiristynyt selvitysvaatimusten osalta, mutta tuulivoimatoimijat ovat hakeneet ELY-keskukselta helpotusta selvitysvaateisiin ja lupaa käyttää vanhoja selvityksiä 10 vuoden takaa. Osa kartoittajista totesi Jukka Mäkisen mukaan niiden olleen puutteellisia.

– Porin kaupunginhallitus antoi 3.4.2023 kokouksessaan lausunnon hakemukseen ja päätösehdotus tuki helpotettuja vaatimuksia.

– Miksiköhän tuulivoimatoimijat ja kaupunginhallituksen enemmistö ei haluaisi altistaa näin kiistanalaista ja laajavaikutteista hanketta täysimittaiseen uuteen YVA-selvitykseen, ihmettelee Mäkinen.

ISOJÄRVILAISILLE TUULIPUISTO ON MAISEMALLINEN ONGELMA

Ongelma korostuu etenkin hämärän ja pimeän aikaan lentoestevalojen sekä kirkkaalla kuutamolla mahdollisesti myös sen valon välkkeestä.

– Voimaloiden asettelu on suunnitelmassa sellainen, että ne näkyvät kaikki rivissä yli Isojärven.

Isojärven länsiosa voi kuulakkaalla ilmalla olla myös meluvaikutuksen piirissä. Melu erottuu luonnon äänestä säännöllisen rytminsä ansiosta, arvioi Mäkinen maisema- ja meluhaittaa.

– Mikäli voimaloita ei lähiympäristöön halua, on syytä olla aktiivinen ja tehdä mielipiteensä selväksi porilaisille poliitikoille, koska he viime kädessä päätöksen tekevät.

Pomarkulta tultaneen myös saamaan virallinen mielipide. Edellisellä kierroksella se oli myönteinen ilman huolia.

– Haluatteko, että yhden Satakunnan suurimman ja kauneimman sisävesistön maisemaa pilataan tuulivoimaloilla useammalta suunnalta, kysyy Jukka Mäkinen.

– Olkaa yhteydessä myös Pomarkun ja Siikaisten poliitikkoihin ja pistäkää heidätkin töihin. Tiedän, että Pomarkun valtuustossa istuu henkilöitä, jotka eivät tuulivoimaloita Isojärven horisonttiin halua.

AHLAISTEN LAMMIN VASTATUULI RY

Tuulivoimalan vastustajat ovat perustaneet koordinaattina varten yhdistyksen, Ahlaisten Lammin Vastatuuli ry:n.

– Toiminta on alkuvaiheessa, mutta jäseniä ja kannattajia on tullut tasaisesti lisää. Jos haluat osallistua toimintaan tai tukea sitä, ota yhteyttä allekirjoittaneeseen, kertoo yhdistyksen puheenjohtaja Jukka Mäkinen.

– Itse olen mökkiläinen Lampinjärveltä, joka monen muun Lampinjärven ja Uksjärven loma-asukkaan tapaan on ostanut tontin Ahlströmiltä ja nyt yhtiö osoittaa arvostustaan. Huolestuttavinta porilaisena on se, että alueen asukkaiden huolta ei oteta toisinaan ja päättäjille tarjotaan vain tuulivoimatoimijan tuottamaa materiaalia.

Asukkaiden ylenkatsomisessa pahinta on Mäkisen mukaan se, että Peittoon tuulivoima-alue on toiminut Ahlaisten kylän toisella reunalla jo vuosikautia ja tuottaa jatkuvaa meluhaittaa sekä ongelmia tv- ja mobiiliyhteyksille.

– Porin virkamiehet eivät ole kiinnostuneita vaatimaan asioiden kuntoonlaittamista. Tämä indikoi valitettavan selvästi, että paikkakunnan asukkaiden elinympäristön viihtyvyyttä voidaan valtuuston enemmistöllä romuttaa, päättää Jukka Mäkinen.

Yhteystiedot

Ahlaisten Lammin Vastatuuli ry
Jukka Mäkinen
044-7103817
jukka.t.j.makinen@gmail.com

Isojärvi talvella

Teksti Pekka Koivunen
Kuvat Pekka Koivunen, Freepik kuvapankki

**RUOPPAUSTA
KOSKEVAT
TARKAT
SÄÄNNÖT**

HAITAT ON MINIMOITAVA

**” Ruoppaus pitää
aina suunnitella ja
toteuttaa huolellisesti
niin, että mahdollisilta
ympäristöhaitoilta ja
naapuririidoilta
vältetään.**

”

Vesistöihin vaikuttavien hankkeiden toteuttamista koskee periaate haittojen minimoinnista. Hankkeen toteuttaminen on tehtävä mahdollisimman vähän haittaa aiheuttavalla tavalla, mikäli se ei lisää kustannuksia kohtuuttomasti.

Ruoppaus on maa-aineksen ja lietteen koneellista poistamista vesialueen pohjasta. Vedenalaisen kallion louhinta ei ole ruoppausta, mutta louhinta saattaa vaatia aluehallintoviraston (AVI) luvan.

Ruoppaus pitää aina suunnitella ja toteuttaa huolellisesti niin, että mahdollisilta ympäristöhaitoilta ja naapuririidoilta vältytään, kertoo Siikaisten kunnan tekninen johtaja **Anne Järvenranta**.

– Ruoppauksen toteuttaja on vastuussa hankkeen toteuttamiseksi vaadittavista ilmoituksista ja luvista sekä aiheuttamistaan haitallisista seurauksista. Ongelmien ja erimielisyyksien välttämiseksi on hyvä keskustella ja sopia hankkeesta lähinaapureiden ja vesialueen omistajan kanssa.

Tilavuudeltaan yli 500 m³ ruoppaukselle tulee Järvenrannan mukaan aina hakea lupa aluehallintovirastolta (AVI).
– Enintään 500 m³ koneellisesta ruoppauksesta on tehtävä ilmoitus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle (ELY-keskus) ja vesialueen omistajalle vähintään 30 vuorokautta ennen töiden aloitusajan-kohtaa.

Ruoppausilmoituksen tekeminen on maksutonta. ELY-keskus ilmoittaa vastaanottaneensa ruoppausta koskevan ilmoituksen tai antaa lausunnon. ELY-keskus ja kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi antaa tarkempia ohjeita tai kehottaa ilmoittajaa hakemaan 30 vuorokauden kuluessa vesilain mukaisesta lupaa aluehallintovirastolta.
– Ilmoituksen perusteella luvan tarve arvioidaan tapauskohtaisesti. Lupa vaaditaan, jos toimenpiteistä voi aiheutua haittaa esimerkiksi luonnolle ja kalakan- noille.

RUOPPAUSMASSOJEN SIOJITTAMINEN

Ruoppausmassoja ei saa läjittää toisen maa-alueelle tai vesijätölle ilman omistajan suostumusta eikä vesialueelle ilman aluehallintoviraston lupaa.
– Ruoppausmassat eivät saa kulkeutua takaisin vesistöön tulvan, aallokon tai sateen aikana. Läjitysalue ja työstä aiheutuneet jäljet on siistittävä ympäristöön sopivaksi. Irronnut kasvillisuus tulee kerätä pois vesistöstä ja sijoittaa asianmukaisesti. Ruoppauksessa ja läjitysmassojen sijoituksessa tulee erityisesti ottaa huomioon luonto- ja vesiympäristö maisema-arvoineen.

RUOPPAUKSEN AJANKOHTA

Ruopata voi Anne Järvenrannan mukaan pääsääntöisesti 1.9.–30.4.
– Jos linnustolle tai kalastolle ei aiheudu haittaa, voi ruopata vielä toukokuussa. Suojelu-, Natura- ja muilla linnuston kannalta merkittävillä alueilla työaika on 1.10.–31.3.
Ruoppaustyö tulisi ajoittaa virkistyskäyttökauden ulkopuolelle samentumisen ja muiden ruoppauksista aiheutuvien haittojen vähentämiseksi.
– Pieniin ruoppauksiin syksy tai varhainen kevät sopivat hyvin, koska silloin vedenpinnat ovat järvissä yleensä alhaalla ja työ on helpompaa.
Isommat ruoppaukset on suositeltavaa tehdä jään päältä, jos jää ja maapohja kantavat kaivumassojen kuljetuskaluston.
– Jos työ tehdään vesialueen ollessa jäässä, on kohdat, joissa työn vuoksi jäätä on rikottu tai jään kantavuus on huonontunut, merkittävä asianmukaisesti, neuvoo Anne Järvenrantaa.

RUOPPAUKSEN HAITAT JA NIIDEN VÄLTÄMINEN

Matalat rannat ja niihin usein liittyvät tulva-alueet ovat monimuotoisia elinympäristöjä, joiden lajisto voi Järvenrannan mukaan kärsiä ruoppauksista tai kadota niiden takia kokonaan.
– Ruoppaustoimenpiteistä voi aiheutua myös veden samentumista, ravinteiden vapautumista pohjasedimentistä veteen, kalojen kutualueiden tuhoutumista, ranta-alueiden syöpymistä ja sortumista sekä maiseman rumentumista.

PIENISTÄ KIVIEN POISTOSTA TAI VASTAAVISTA TULISI TEHDÄ ILMOITUS

– Näitä ei ole tehty ja vastaavista toimenpiteistä ei ole ainakaan Siikaisissa valitettu. Ranta-alueen muuttaminen (laajentaminen) on kuitenkin kiellettyä. Muun muassa venepoukaman rakentaminen (kaivaminen) rantaan on luvanvaraista. Hiekkaa voi vapaasti laittaa mökin uimarannalle, mutta merkittävistä vesikasvien niitoista pitää ilmoittaa.

ONGELMIAKIN ESIINTYY

Anne Järvenranta kertoo, että jonkin verran ruoppauksia tehdään uimakauden aikana, mikä on säännösten vastaista.
– Alle 500m³ ruoppauksia tehdään joskus ilmoittamatta ja aivan poikkeuksellista ei ole myöskään suurempien ruoppausten tekeminen ilman asianomaista lupaa.
Omalla tontilla pysyminen ja maamassojen läjitys on Järvenrannan mukaan joskus ongelma.
– Jos ruopatessa syntyvä massa sijoitetaan lähelle rantaviivaa on ranta pengerrrettävä, jotta massa ei valu takaisin järveen.

INFO

Ruoppauslomakkeet ja ohje

https://www.ymparisto.fi/fi-fi/vesi/vesistöjen_kunnostus/rantojen_kunnostus/rannan_ruoppaus

- Ruoppaus - tai niittoilmoituslomake
- Liite Ruoppaus- tai niittoilmoitukseen: Naapureiden suostumus tai vesialueen omistajan suostumus
- Ohje ruoppaukseen tai niittoon

Kaupalliset toimijat, joilla on ruoppaukseen sopivaa kalustoa:

Finnboom Oy
Lännen Järviperkaus Oy
Konetyö Koskimäki Oy
Maa- ja Vesirakennus Lehtiniemi
T. Kallio Louhinta Oy

MÖKIN / TONTIN OSTAJAN MUISTILISTA

1. Varmista olemassa olevien rakennusten luvat ja lopputarkastukset rakennusvalvonnasta. Kiinteistönvälittäjä selvittää yleensä nämä.
2. Selvitä rakennusoikeuden määrä, että tontille yleensäkin saa rakentaa, jos ei ole ennestään olemassa olevia rakennuksia. Nämä tiedot saa kunnan rakennusvalvonnasta.
3. Varmista tieoikeus tontille, tai jos kiinteistö on saaresa, niin venepaikka, ja peritäänkö siitä maksu. Tiekunnat perivät yksikkömaksut tien käytöstä osakkailta tai käyttömaksun, jos ei ole tiekunnan osakas. Mökkiteillä ei välttämättä ole talvikunnossapitoa. Kannattaa osallistua tiekunnan kokouksiin.
4. Tee mökillä olemassa olevan sähköliittymän siirto. Mikäli sähköjä ei ole, tiedustele liittymismahdollisuutta ja hintaa Lankosken Sähkö Oy:ltä tai Vatajankosken Sähkö Oy:ltä.

5. Selvitä mahdollinen vesiliittymä tai runkovesijohdon sijainti mökkitontista. Kaikkialle ei ole mahdollista saada vesiliittymää. Runkojohto saattaa olla niin kaukana, että johdon vetäminen on liian kallista. Vaihtoehtona on kaivon rakentaminen, porakaivo tai rengaskaivo. Kaivovesi saattaa järvien rannoilla tarvita puhdistuslaitteiston ollakseen käyttökelpoista.

6. Jätevesien johtaminen tontilla riippuu siitä millaiset vesikalusteet ja käyttö rakennuksissa on. Vähäisellä veden käytöllä riittää yleensä imeytyskaivo. Jätevesien johtamisesta voi kysyä tarkemmin rakennusvalvonnasta.

7. Uusi rakentamislaki tulee voimaan 1.1.2025. Tämä lainsäädäntö ei muuta olemassa olevien ranta-asemakaavojen ja yleiskaavojen rakennusoikeuden määrää. Tämä tarkoittaa, että mikäli kaavassa on esimerkiksi maininta, että rantasaunan rakennusoikeus on 20 m², niin tätä ei saa ylittää ilman lupaa.

8. Jätehuolto pitää hoitaa joko kiinteistöllä tai yhteisastialla.

Teksti Anne Järvenranta

Vesinäytteet 12 pisteestä elokuussa 2022:

Jokisuilla parannettavaa, selillä puhtaampaa

Näytteenotto tehtiin 31.8.2022 aamupäivän aikana. Sää oli pilvinen ja ilman lämpötila oli aamulla +6°C. Näytteet otettiin 12 pisteestä noin 80 cm syvyydestä. Näytteenotossa oli käytössä erillinen mittalaite, jolla saatiin mitattua näytteenottokohdan veden lämpötila sekä hapettuvuusarvo. Tällaista laitetta ei ollut käytössä edellisenä vuonna.

Yhteenveto tuloksista

Oheisessa taulukossa on esitetty laboratorion saadut tulokset. Solun taustan väri kertoo tuloksen sanallisen muodon (erinomainen&hyvä=vihreä, tyydyttävä&välttävä=keltainen, huono=punainen). Raja-arvot ja sanallisten arvioiden lähteet on kerrottu Isojärvisen sivuilla olevassa mittausraportissa. Veden happipitoisuus on laskettu käyttäen mittalaitteen antamaa hapettuvuuslukua sekä veden lämpötilaa.

Vuoden 2021 tuloksiin verrattuna ei ole nähtävissä merkittäviä eroja, pois lukien happiprosentin arvot. Ero johtuu siitä, että tänä vuonna käytössä oli mittalaite, jolla saatiin mitattua hapettuvuus suoraan järvestä. Jokaisen mittapisteen erot mahtuvat laboratorion ilmoittamien mittausvirheiden sisään.

Pomarkun jokisuun vuoden 2021 typpilukema oli 1300 ja se oli luokassa "huono". Tässä on nähtävissä parannusta, mutta toisaalta jokisuun fosforipitoisuus on suurempi kuin aiemmin (oli 52). Pomarkun jätevedenpuhdistamon korvaava siirtoviemäri ei ollut mittauksen aikaan vielä käytössä.

Uutena mittapisteenä oli Leväsjoen suu. Kohta on arvoiltaan samaa luokkaa kuin lähellä oleva Otamon jokisuu. Koska virtaus kulkee Leväsjoen suulta kohti Kurikanniskan patoa, voidaan tehdä päätelmä, että myös Leväsjoesta tulee ravinnekuormitusta Isojärveen.

Ulostebakteerit

Ulosteperäisen kuormituksen indikaattoreina käytetään ulosteissa normaalisti erittäin runsaina esiintyviä fekaalisia kolibakteereja ja fekaalisia streptokokkeja. Nämä eivät ole varsinaisia taudin aiheuttajia, mutta niiden esiintyminen kertoo mahdollisesta riskistä, että vedessä voi olla myös taudin aiheuttajia. Jätevesien lisäksi normaali haja-asutus mukaan lukien karjatalous aiheuttavat ulosteperäistä kuormitusta. Myös kaupunkialueiden hulevesissä on usein ulostebakteereja (koirien jätökset yms.). Suolistoperäiset enterokokit ovat osa Streptococcus-sukua ja aiemmin niistä käytettiin nimitystä fekaaliset streptokokit. Ihmisen ulosteessa enterokokkeja on yleensä vähemmän kuin E. coli -bakteereja. Suolistoperäisiä enterokokkeja esiintyy runsaasti jätevesissä sekä jätevesien tai ulosteiden saastuttamissa vesissä. Runsaat enterokokkilöydökset yhdessä E. coli -bakteerilöydösten kanssa viittaavat yleensä tuoreeseen, todennäköisesti jäteveden aiheuttamaan saastumiseen. Mikäli enterokokkipitoisuudet ovat E. coli -bakteerin pitoisuuksia suuremmat, voi kyseessä olla eläinperäinen tai jo aikaisemmin tapahtunut saastuminen.

Näyte	Paikka	E. coli MPN/dl	Suolistop. enterokokit pmy/dl	happi %	fosfori µg/l	typpi µg/l
1	Pomarkun jokisuu	19	38	100 %	72	1100
2	Vähäselkä	0	0	106 %	46	700
3	Kaijanselkä	0	0	100 %	39	530
4	Salmuslahti	3	1	101 %	35	510
5	Hautalahti	3	0	101 %	35	520
6	Ronttoonselkä	0	0	95 %	37	530
7	Ruokosenniemen lahti	0	0	105 %	30	520
8	Hirvikosken lahti	1	1	101 %	32	500
9	Kakkoluoto pohjoispuoli	0	2	98 %	32	520
10	Leväsjoen suu	31	37	69 %	44	960
11	Otamon jokisuu	35	35	87 %	54	870
12	Haudanselkä	30	17	88 %	44	740

Fosfori

Kokonaisfosfori tarkoittaa veden sisältämän fosforin eri muotojen kokonaismäärää. Tärkeä veden rehevyyden arvioinnissa käytetty ravinnepitoisuus. Kesäaikana otetut näytteet kuvaavat parhaiten veden rehevyydestä. Fosforia pääsee veteen luonnonhuuhtoutumana fosforipitoisista kivistä rapautumalla ja ihmistoiminnasta lähinnä maa- ja metsätaloudesta, asutuksen, turvetuotannon, kalankasvatuksen ja teollisuuden jätevesistä.

Typpi

Tulos kertoo vedessä olevan typen kokonaismäärän. Typpi on fosforin ohella tärkeä vesien tuotannon ja rehevyyden arvioinnissa. Vesistöihin tulee typpeä jätevesien, valumavesien ja sadevesien mukana. Valuma-alueen peltovaltaisuus lisää typpikuormitusta. Levät käyttävät typpeä kasvuunsa, ja yhdyskuntien typpipitoiset jätevedet voivat aiheuttaa vesistöissä hapen kulutusta. Kokonaistyyppi on fosforin ohella rehevöitymisen kannalta tärkeä ravinne. Tyypillisiä typpikuormituksen lähteitä ovat maa- ja metsätalous, asutuksen jätevedet, turvetuotanto ja teollisuuden jätevedet. Isojärvi on pintavesityypiltään "Matala runsasumukainen järvi".

Isojärvisen jatkaa vedenlaadun mittausta myös tulevina vuosina. Mittaustulokset luovat tärkeän pohjan tulevaisuudelle, jotta järvemme tilaa pystytään seuraamaan sekä reagoimaan mahdollisiin muutoksiin vedenlaadussa.

Maanrakennustyöt

Louhinnat

Rantojen suunnittelut

Kaivuuluvat

Teiden ja pihojen sorastus

Kunnallistekniikka

GPS-3D teknologia

AMMATTI-
TAIDOLLA

maa.rak@luukku.com
Pertti Viitanen
0500228201

Isojärven kalastusosakaskuntien kalastuslupien hinnat ja pyydyksiä koskevat määräykset 1.1.2023 alkaen

PERUSLUPA,

jonka voi lunastaa alueella vakituisesti tai ns. kesä-asukkaana asuva henkilö

- Hinta 30 € / vuosi, oikeuttaa:
- 5 verkkoa tai 3 luokkarysää tai 5 rapumertaa
- 3 katiskaa
- 1 uistin
- Kalakoukkulupa, 10 koukkua
- Pitkäsiimalupa, 50 koukkua
- Peruslupa sisältää 5 kpl pyydysmerkkejä
- Peruslupa voi ostaa lisäluvan yhdelle uistimelle á 10 € / vuosi

TURISTILUPA,

jonka voi lunastaa henkilö, joka ei asu paikkakunnalla

- Hinta 20 € / vuosi, oikeuttaa:
- Yhteen (1) uistimeen (lisäoikeus tai vaihtoehto kalastonhoitomaksuun sisältyvään oikeuteen)

Pyydyksistä on päätetty seuraavaa:

- Verkon pituus on 30 m, minimi solmuväli on 50 mm, korkeus enintään 3 m
- Muikkuverkossa maksimi solmuväli on 19 mm
- Pyydysten etäisyys toisistaan 50 m, 5 verkkoa jata
- Luokkarysän korkeus enintään 1 m

MUITA MÄÄRÄYKSIÄ:

- Lupaa lunastaessa valtion kalastonhoitomaksu pitää olla voimassa.
- Pyydyslupa on ruokakuntakohtainen. Lupaa ei saa luovuttaa ruokakunnan ulkopuoliselle henkilölle.
- Lupa on oltava mukana pyyntitilanteessa ja on esitettävä

kalastuksenvälvoijalle.

- Pyydyksen asettajan nimi- ja yhteystiedot sekä kalastusoikeuden osoittava merkki tulee kiinnittää pyydyksen uloimman pään lippusalon yhteyteen. Merkitsemättömät pyydykset poistetaan kalastuksenvälvojan toimesta.
- Pyyntiin asetetut kiinteät ja seisovat pyydykset tulee varustaa vähintään 1,2 metriä vedenpinnan yläpuolelle ulottuvaan lippusalkoon kiinnitetyllä vähintään 20 senttimetriä korkealla ja leveällä neljän muotoisella lipulla.
- Jos pyydys on asetettu pyyntiin siten, että pyydys tai jokin sen osa ulottuu 1,5 metriä lähemmäksi veden pintaa, lippusalkoon on kiinnitettävä kaksi (2) em. päällekkäistä lippua.
- Jos pyydys tai usean yhteen liitetyn pyydyksen muodostama kokonaisuus on pituudeltaan yli 10 metriä, on pyydykset merkittävä molemmissa päissä.
- Jos pinnan läheisyyteen asetetun pyydyksen pituus ylittää 120 metriä, sen suunta on osoitettava käyttämällä vähintään 15 senttimetriä veden pinnan yläpuolelle ulottuvaa kohoa jokaista alkavaa 120 metriä kohden.
- Ethän aseta verkkojasi veneilyreitille.
- Pyydettävän kuhan minimipituus on 42 cm

HUOM! (KALASTUSLAKI)

- Jokaisella on oikeus veloituksetta onkia ja pilkkiä.
- Jokaisella kalastonhoitomaksun suorittaneella sekä jokaisella alle 18-vuotiaalla ja 65 vuotta täyttäneellä on oikeus harjoittaa viehekalastusta.
- Vapaa-ajan kalastajilla (virkistys- ja kotitarvekalastus) ei ole oikeutta kerrallaan käyttää verkkoja, joiden yhteen laskettu pituus on pyynti- tai venekuntaa kohden enemmän kuin 240 metriä.

ISOJÄRVEN KALASTUSOSAKASKUNTIEN KALASTUSLUPIEN MYYJÄT

KIILHOLMA
Heinilä Keijo
puh. 050 360 5209
Storberg Jukka
puh. 040 063 2856

LEVÄSJOKI
Lankosken Köffi
puh. 02 551 4191
Ulanen Timo
puh. 0400 909 691
Virtanen Kari
puh. 050 582 3074
Mahlamäki Mikko
puh. 0400 137 378

UUSIKYLÄ
Grönholm Kauko
puh. 044 305 8062

POMARKKU
Pomarkun Kukka
puh. 02 541 1431

Shell Pomarkku
puh. 02 541 1167

KALASTUKSENVALVOJAT ISOJÄRVELLÄ

Berg Jukka
puh. 0500 123 838

Hietämäki Jukka
puh. 0500 688 196

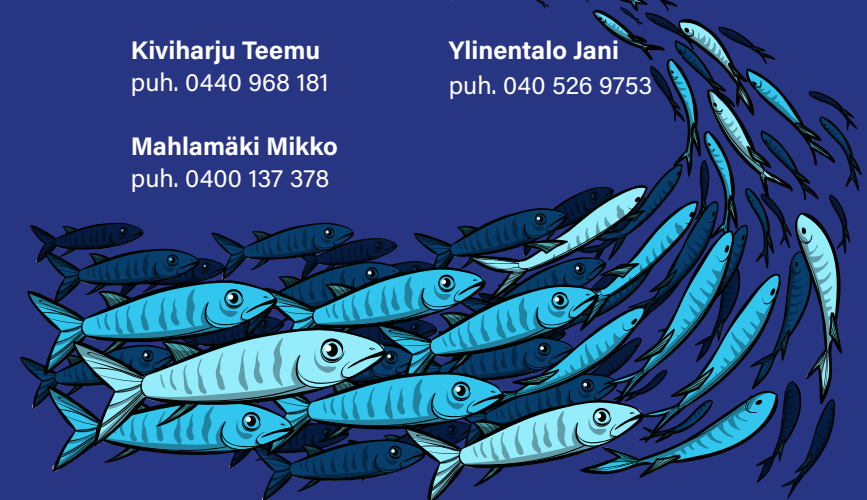
Kiviharju Teemu
puh. 0440 968 181

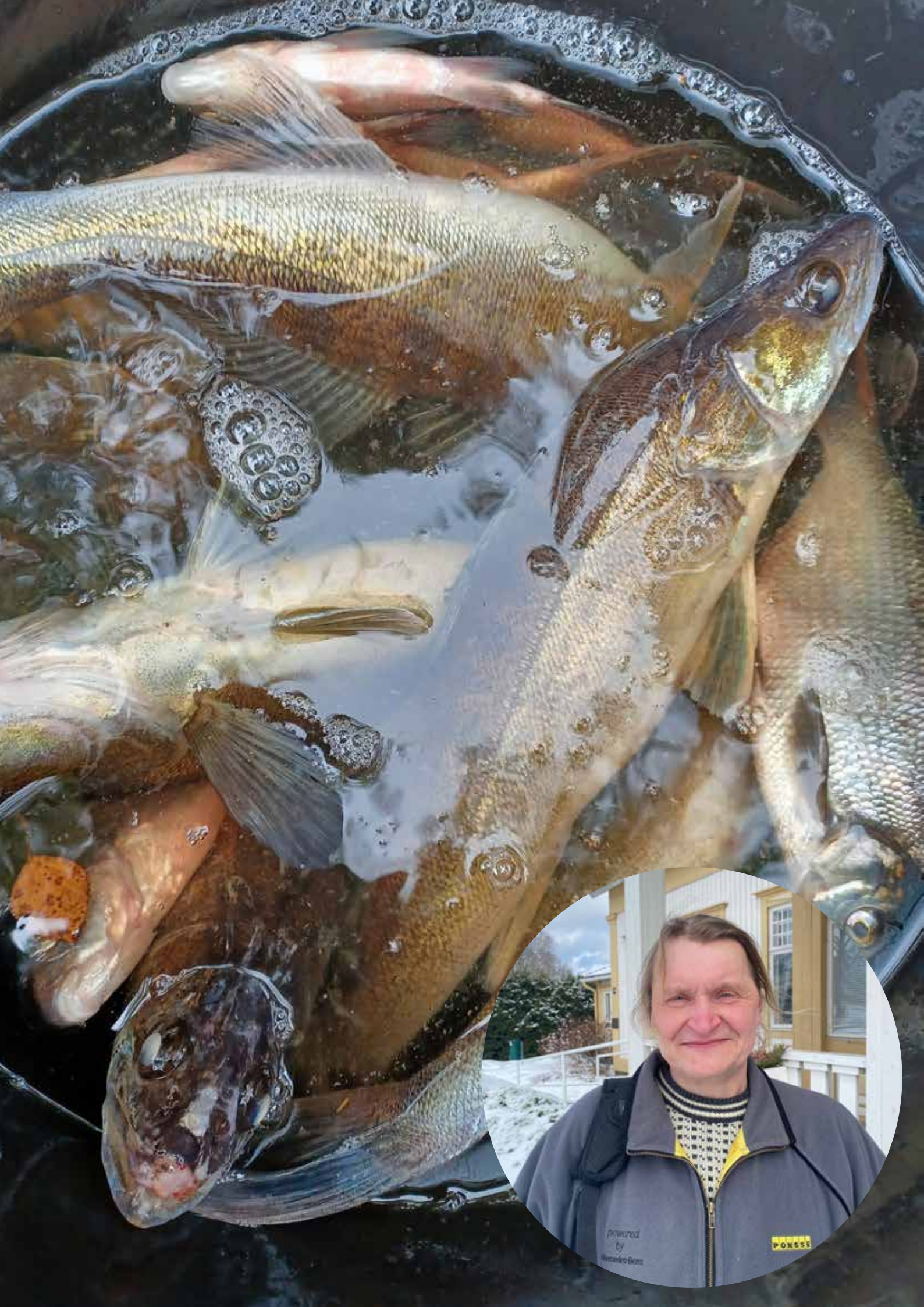
Mahlamäki Mikko
puh. 0400 137 378

Takanen Jukka
puh. 040 537 4320

Vitikainen Matti
puh. 050 558 4885

Ylinentalo Jani
puh. 040 526 9753

Viidestä osakaskunnasta yksi?

ISOJÄRVI KUULUU KARVIANJOEN KALATALOUS- ALUEESEEN

Kalastuksen hallinnointi Suomessa on uudistunut ja Isojärvellä ovat muutokset nyt ajankohtaisia. Isojärvi on vuodesta 2019 kuulunut Karvianjoen kalatalous-alueeseen, jonka koko on 32000 hehtaaria. Isojärvi on järvialueena suurin järvi Karvianjoen kalatalous-alueella. Valtaosa kalatalousalueen vesistä laskee Isojärven kautta mereen.

Kalatalousalue on kalastuslain (10.4.2015/379) mukainen julkisoikeudellinen yhdistys, jonka tarkoituksena on kehittää alueensa kalataloutta sekä edistää jäsentensä yhteistoimintaa kalavarojen kestävän käytön ja hoidon järjestämiseksi. Kalatalousalueen jäseniä ovat alueen kalastusoikeuden haltijat (osakaskunnat) sekä valtakunnalliset kalastusalan järjestöt.

Karvianjoen kalataloustusalueen puheenjohtajana toimii pomarkkulainen **Jukka Hietamäki**, joka kertoo kalastusalueita olevan Suomessa 118.
– Kalatalousalueeseen voi kuulua yhden tai useamman kunnan alueella olevia vesiä, jotka muodostavat kalataloudellisesti yhtenäisen alueen ja joiden kalastusoloja järjestettäessä on asianmukaista soveltaa yhtenäisiä toimenpiteitä.

TAVOITTEENA YKSI OSAKASKUNTA ISOJÄRVELLE

Isojärvellä on Hietamäen mukaan viisi kalatalousalueeseen kuuluvaa osakaskuntaa: Kirkonkylä, Uusikylä, Leväsjoki, Kiilholma ja Kivijärvi. Näiden yhdistämistä yhdeksi Isojärven osakaskunnaksi valmistellaan parhaillaan.
– Yhdistämisellä saataisiin useita etuja nykytilanteeseen verrattuna. Kalastushoitomaksuista saatavia tuloja voitaisiin kohdistaa nykyistä joustavammin eri kohteisiin ja hallinto olisi kevyempi.
Jukka Hietamäki tähdentää, että vesioikeuksien omistukseen yhdistyminen ei vaikuta mitenkään.
– Nykyisten viiden osakaskunnan jäsenillä eli järvioikeuksien omistajilla on äänioikeus. Uudessa yhdistyneessä yhteisössä äänioikeus säilyy kaikilla jäsenillä tasapuolisesti.

Yhdistyneen Isojärven osakaskunnan tehtävinä olisivat istutukset, lupien myynti, kalastuksen valvonta, opastus, koulutus ja päätös Isojärvellä kalastavien lupamaksuista.

– Yhdistynyt osakaskunta voisi ottaa käyttöön sähköisen lupamaksujärjestelmän, joka helpottaisi huomattavasti niin kalastajien kuin osakaskunnankin maksuliikennettä, kertoo Jukka Hietamäki.

KALAKANTA ON HYVÄ

Hietamäki pitää Isojärven kalakantaa hyvänä, vaikka sitä ei ole tutkittu seitsemään vuoteen.

– Kalaston selvittämiseksi koeverkotus tehtiin vuonna 2016, jolloin järvi jaettiin eri lohkoihin, joissa käytettiin erilaisia silmäkokoja. Tällä hetkellä kalakannan laatu ja koko on vain kalamiesten arvioiden varassa. Näistä arvioista keskiarvon ottamalla ollaan varmaan lähellä oikeaa tietoa.

Jukka Hietamäen mukaan Isojärvellä on tehty erinomaista työtä kalakannan kehittämiseksi.
– Vuonna 2022 tehtiin suuri kuhan istutus. Särkikalanuottoaus pitäisi tehdä, mutta aina tarvitaan päätös asian toteutukseen sekä talkoolaisia nuottauspäiviin. Hietamäki kehottaa isojärveläisiä tutustumaan Karvianjoen kalastusalueen käyttö- ja hoitosuunnitelmaan, joka on voimassa vuosina 2022–2031.
– Suunnitelmasta saa erinomaisen yleiskuvan koko kalastusalueen ja myös Isojärven kalastoon ja kalastukseen liittyvistä asioista. Suunnitelma löytyy osoitteesta

<https://www.kalatalouskeskus.fi/karvianjoen-kalatalousalue/>

INFO

Karvianjoen kalatalousalueeseen sisältyy merialuetta, eri kokoisia järviä ja virtavesiä. Kalatalousalueen vesipinta-ala on 31 746 hehtaaria, josta merialuetta on runsas 10 000 hehtaaria. Suurimmat taajamat ovat Merikarvia, Noormarkku, Pomarkku, Siikainen, Kankaanpää ja Karvia. Kalatalousalueen hallinnon kotipaikka on Kankaanpää, ja se kuuluu Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kalatalouspalveluiden toimialueeseen.
Kalatalousalue rajoittuu Porin, Kokemäen, Kokemäenjoen yläosan, Kyröjärven, Kihniön-Paranon, Kyrönjoen ja Kristiinankaupunki-Isojoen kalatalousalueisiin.

Mökkiläisten pistäytymiskohde

Kahvila-ravintola Köffi ja Kahvimylly

Ensin oli Kahvimylly sitten syntyi Köffi. Lähellä Isojärven länsirantaa, kasitien varrella sijaitsevan palvelualueen kehitys alkoi 1970-luvun lopulla, kun porilaiset **Anne ja Jukka Ruissalo** vuokrasivat ja kunnostivat vanhan jauhomyllyn. Vuonna 1989 he avasivat tien toiselle puolelle Köffin. Tänäpä palvelukokonaisuutta pyörittävät Ruissalojen tyttäret **Katariina** ja **Karoliina**.

Perheen tyttäret kasvoivat ensin Kahvimyllyn ja sittemmin myös Köffin arjessa.

– Otimme Karoliinan kanssa yrityksen vetovastuun vuonna 2008. Vanhempamme ovat kuitenkin edelleen mukana päivittäisessä toiminnassa, vaikka ovatkin jo osaksi eläkkeellä, kertoo Katariina Ruissalo.

– Äiti-Anne herää edelleen paistamaan munkkeja puoli kuudelta. Myös isä-Jukka on edelleen aina avustamassa, kun tarvitaan.

Kahvila-ravintola Köffin ja Kahvimyllyn lisäksi Ruissalot tarjoavat majoituspalveluita Kortteeri Oivassa, joka sijaitsee valtatie länsipuolella Kahvimyllyn lähellä.

– Kortteeri Oiva ja Köffi ovat auki ympäri vuoden, Kahvimylly vain kesäisin, kertoo Karoliina.

– Kahvimylly on meidän kruununjalokivemme ja sen avaaminen keväisin on odotettu tapahtuma. Tuleehan ensi kesänä jo 44 vuotta kahvimyllyn avaamisesta.

Kahvimyllyssä tapahtuu kesällä paljon

Karoliina ja Katariina haluavat kehittää Kahvimyllyn ja Köffin palveluita yhä monipuolisemmiksi.

– Toukokuun neljäntenä päivänä aloitamme Kahvimyllyn tapahtumakesän, joka kestää aina lokakuun alkuun saakka. Heti kauden alussa vieraamme pääsevät tutustumaan Lankosken lintuihin ja villivihanneksiin. Kesäkuussa on vuorossa opastettu kierros Lankosken luontopolulle, jossa tutustutaan alueen kasvistoon ja samalla kuulee Lankosken historiasta sekä Kahvimyllyn ihka ensimmäiset kesämarkkinat.

Sisarukset haluavat tarjota vieraille myös ”jännitystä” – Nähdäänkö lepakkoja heinäkuussa illassa ja löytyykö sieniä lähialueilta syyskuussa, kysyvät Karoliina ja Katariina arvoituksellisesti.

Lisätietoa tapahtumista löytää Kahvimyllyn somekanavissa.

– Jatkamme vanhempiemme avaamalla tiellä tuttuun malliin: tuoreet munkit ja leivonnaiset, maittava ruoka ja iloinen palvelu Köffissä ja taidetta, kotimaista käsityötä, aittakirppistä, kahvilapalveluja sekä tapahtumia Kahvimyllyssä. Toivotamme myös Isojärven mökkiläiset vieraineen tervetulleiksi Lankoskelle!

Teksti Pekka Koivunen

Kuvat Katariina ja Karoliina Ruissalo

Teksti Pekka Koivunen
Kuvat Noormarkun klubi

NOORMARKUN RUUKKI

*Ainutlaatuinen
vierailukohde*

Isojärven mökkiläisillä ja heidän vierailaan on useita mielenkiintoisia pistäytymiskohteita lähialueilla. Yksi vaikuttavimmista on ainutlaatuinen Noormarkun ruukki eli Ahlströmin alue Noormarkun keskustassa.

Ahlströmin suku on ollut aikaansa edellä monessa asiassa. Erityisesti Eva Ahlström vaikutti merkittävästi yhtiön kehittymiseen 1900-luvun taitteessa. Hän oli Ahlström-yhtiön johtaja ja yhtiön perustajan Antti Ahlströmin vaimo. Antin kuoltua vuonna 1896, Evasta tuli perheyriyksen liiketoiminnan johtaja. Hän edisti tasa-arvoa, järjesti yhtiön työntekijöille asuntoja, tuki koulujen ja muun muassa sairaalan perustamista Noormarkkuun.

Ruukkialueen rakennukset niihin liittyvine puutarhoineen muodostavat tänään näyttävän ja mielenkiintoisen kokonaisuuden, josta ruukin omistava A. Ahlström Kiinteistöt Oy huolehtii edelleen pieteetillä. Ruukin aluetta on viime vuosina systemaattisesti kehitetty palvelemaan matkailijoita.

Reskipisteenä Noormarkun Klubi

Laviantien varressa sijaitseva Noormarkun Klubi vastaa ruukkialueen ravintolapalveluista ja toimii hotellin vastaanottona.

– Ravintolamme toimii niin lounas- kuin a la carte-ravintolana, kertoo Leila Sundell ruukin myyntipalvelusta.

– Noormarkun Klubin ravintolassa käytämme omien metsien riistaa ja lähiruokaa. Pyrimme siihen, että myös lounaalla on aina tarjolla riistaa. Sienet ja marjat kerätään lähimetsistä, ja yrtit sekä syötävät kukat kasvatetaan Noormarkun Klubin keittiöpuutarhassa. Ruukista löytyy myös tryffeleitä, joiden keruussa auttaa tryffelikoira Hilla. Ruukin mehiläistarha tuottaa ruukin hunajan ja hedelmätarhoista kerätään omenat hilloihin ja mehuihin.

Sundellin mukaan myös yksityistilaisuuksien ja erilaisten kokousten paikkana Noormarkun Klubi on erinomainen. Häitä tanssitaan lähes joka viikonloppu. Klubilla vierailijan huomio kiinnittyy Green Key-sertifikaattiin.

– Green Key on maailman johtava matkailualan vastuullisuusohjelma ja -sertifikaatti. Sertifioituja kohteita on yli 3700 yhteensä 60 eri maassa. Olemme Satakunnassa yksi neljästä kohteesta, joka täyttää ohjelman kriteerit.

Leila Sundell luettelee muutamia toimintoja, jotka ruukkialueella tehdään Green Key-kriteerit täyttäen.

– Meillä tuotetaan itse sähkö Makkarankosken generaattoreilla, leikataan ruoho sähköllä, säädellään veden käyttöä, tarjoamme ravintolassa lähiruokaa ja koko alue on oman hakelämmityksen piirissä

Hotelli ja paljon nähtävää

Alueen virkailijahuviloista suuri osa on nykyään kokous-, juhla- ja vierastaloina.

– Tällä hetkellä meillä on 29 kahden hengen huonetta viidessä eri vierastalossa. Vuokraamme vierastaloja joko kokonaan yksityiskäyttöön tai huoneittain.

Vierastalot ovat lyhyen kävelymatkan päässä ruukin ravintola- ja kulttuuripalveluista.

Ahlström Voyage -näyttely vanhassa pajassa esittelee Ahlström-yhtiöiden, suvun sekä Noormarkun ruukin historiaa ja nykypäivää yli 170 vuoden ajalta.

– Näyttelyssä voi tutustua konserniin kuuluneiden litalan, Karhulan ja Riihimäen lasitehtaiden taide-lasiin. Esillä on muun muassa Tapio Wirkkalan ja Timo Sarpanevan tuotantoa sekä useita Alvar Aallon suunnittelema Savoy- eli Aalto-maljakon uniikkikapaleita, valottaa Leila Sundell.

– Näyttelyssä esillä olevasta pienoismallista saa kattavan yleiskuvan ruukkialueesta.

Ahlström Voyage -näyttelyyn tutustutaan opastetuilla yleisö- tai tilauskierroksella.

– Näyttelytila on esteetön ja tilassa on myös museokauppa sekä Café Voyage terasseineen, joka on avoinna kesäkaudella.

Ruukin alueelta löytyy myös Makkarankosken saha, joka toimii nykyään sahamuseona. Lisäksi ruukissa järjestetään kävelykierroksia eri teemoilla. Alvar Aallon jalanjäljillä ja opastettu puutarhakierros ovat kesäkauden suosikkeja.

Ruukista lähtee useita retkeilyreittejä omatoimiseen ulkoiluun. Oppaan voi varata mukaansa kalastus- ja kanootiretkille tai kiekonammuntaan maastossa. Noormarkun metsät ovat myös maastopyöräilijöiden suosiossa.

Villa Mairea

Kuuluisinpana kohteena ruukkialueella on Alvar ja Aino Aallon suunnittelema Villa Mairea. Rakennuksessa toimii Maire Gullichsenin perustama Mairea-säätiö, joka esittelee rakennusta yleisölle ja huolehtii omistamistaan kokoelmista.

– Villa Maireaan pääsee tutustumaan opastetuilla kierroksilla varaamalla paikat yleisökierrokselle varausjärjestelmän kautta, kertoo Leila Sundell.

– Vierailu kestää noin tunnin. Kierroksilla maksimihenkilömäärä on 15 henkilöä. Kannattaa varata kierros mahdollisimman aikaisin, koska Villa Mairea on erittäin suosittu vierailukohde.

NOORMARKUN RUUKKI

Ruukin historia lyhyesti

Vuonna 1795 nykyisen ruukin alueella sijainneet Herrgårdin ja Tommilan tilat ja kaksi sahalaistosta siirtyivät kaupan myötä kenraalijutantti Carl Constantin de Carnallille, joka päätti perustaa alueelle rautaruukin. Noormarkun ruukki oli viimeinen Ruotsin vallan alla Suomeen perustettu rautaruukki.

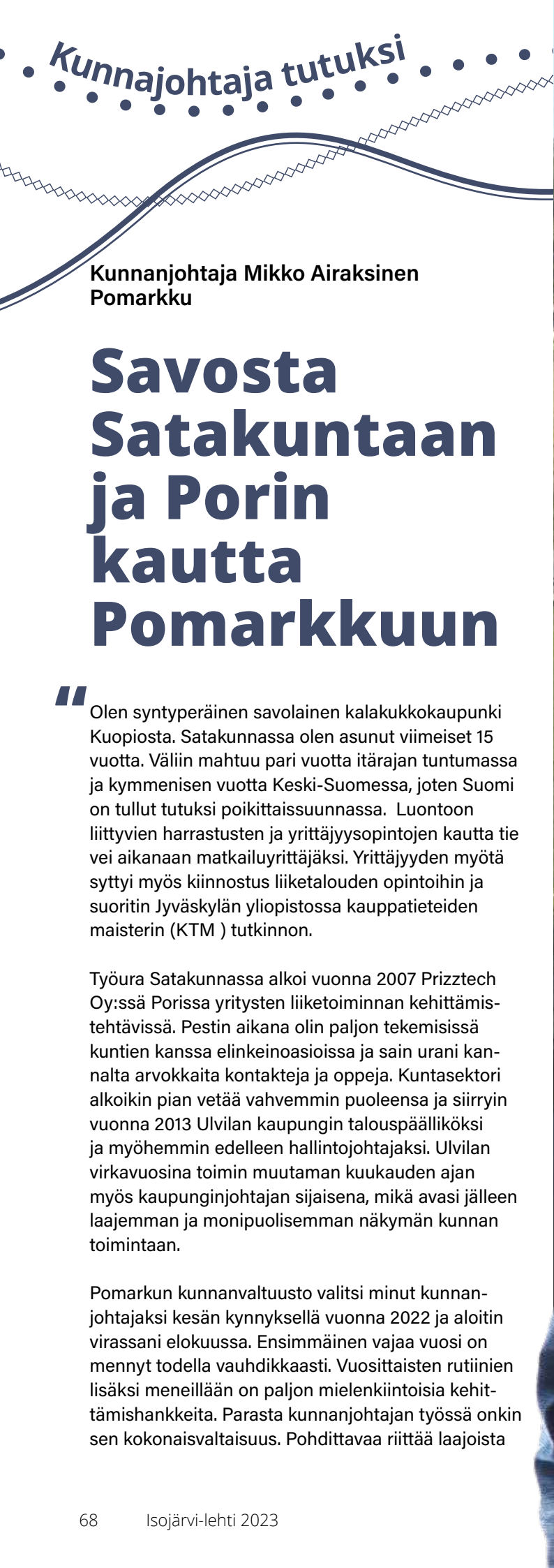
Vuonna 1864 Noormarkun ruukki tiloineen siirtyi porilaiselle kauppiaille Karl Johan Löngrenille, joka kunnosti muun muassa heikosti toimineen Makkarankosken sahan. Vuonna 1870 merikarvialainen liikemies Antti Ahlström osti huonoon kuntoon ajautuneen ruukin maa- ja metsäalueineen.

Ahlströmin omistuksessa rautaruukkia alettiin kunnostaa ja laajentaa. Tulipalojen vuoksi 1870-luvulla saha ja kahdesti paja jouduttiin rakentamaan uudelleen. Viimeisen palon jälkeen paja päätettiin rakentaa kivistä. Nämä molemmat vanhat teollisuusrakennukset ovat edelleen olemassa Makkarankosken varrella, ja niihin pääsee tutustumaan opastetuilla tilaus- ja yleisökierroksilla.

Reilun 60 vuoden aikana rakennettiin ruukkialueelle kolme merkittävää suvun asuinrakennusta eli Isotalo (1881, Evert Lagerspetz), Havulinna (1901, Gustaf Adolf Lindberg) ja maailmankuulu, Alvar ja Aino Aallon suunnittelema Villa Mairea (1939) sekä runsaasti muita merkittäviä rakennuksia, kuten Pääkonttori (1916, Emil Fabritius ja Valter Jung), Klubi (1924, Karl Lindahl), virkailijahuvilat ja osa työväenasunnoista.

Tänään alueella ei ole enää teollista toimintaa, mutta muun muassa Ahlströmin metsäomaisuutta hallitaan Noormarkusta käsin. A. Ahlström Kiinteistöt Oy:n omistama ruukkialue on hyvin omavarainen aina sähkön tuotannosta alkaen. Alueen kunnossapidosta vastaavat kiinteistö- ja puutarhaosastot. Myös maalari ja sähkömies löytyvät omasta takaa. Kaikkiaan Ahlström työllistää Noormarkussa yli 60 henkilöä. Kesäisin ruukilla työskentelee useita sesonkityöntekijöitä eri tehtävissä.

Ruukin myyntipalveluun saa yhteyden puhelimitse 050 518 3677 tai sähköpostitse osoitteella ruukki@ahlstrom.fi. Lisätiedot <https://ahlstrominruukki.fi/>

Kunnanjohtaja Mikko Airaksinen
Pomarkku

Savosta Satakuntaan ja Porin kautta Pomarkkuun

” Olen syntyperäinen savolainen kalakukkokaupunki Kuopiosta. Satakunnassa olen asunut viimeiset 15 vuotta. Väliin mahtuu pari vuotta itärajan tuntumassa ja kymmenisen vuotta Keski-Suomessa, joten Suomi on tullut tutuksi poikittaissuunnassa. Luontoon liittyvien harrastusten ja yrittäjyysopintojen kautta tie vei aikanaan matkailuyrittäjäksi. Yrittäjyyden myötä syntyi myös kiinnostus liiketalouden opintoihin ja suoritin Jyväskylän yliopistossa kauppatieteiden maisterin (KTM) tutkinnon.

Työura Satakunnassa alkoi vuonna 2007 Prizztech Oy:ssä Porissa yritysten liiketoiminnan kehittämis-tehtävissä. Pestin aikana olin paljon tekemisissä kuntien kanssa elinkeinoasioissa ja sain urani kan-nalta arvokkaita kontakteja ja oppeja. Kuntasektori alkoikin pian vetää vahvemmin puoleensa ja siirryin vuonna 2013 Ulvilan kaupungin talouspäälliköksi ja myöhemmin edelleen hallintojohtajaksi. Ulvilan virkavuosina toimin muutaman kuukauden ajan myös kaupunginjohtajan sijaisena, mikä avasi jälleen laajemman ja monipuolisemman näkymän kunnan toimintaan.

Pomarkun kunnanvaltuusto valitsi minut kunnan-johtajaksi kesän kynnyksellä vuonna 2022 ja aloitin virassani elokuussa. Ensimmäinen vajaa vuosi on mennyt todella vauhdikkaasti. Vuosittaisten rutiinien lisäksi meneillään on paljon mielenkiintoisia kehit-tämishankkeita. Parasta kunnanjohtajan työssä onkin sen kokonaisvaltaisuus. Pohdittavaa riittää laajoista

elinvoimahankkeista yksittäisen kuntalaisen toiveisiin ja huolenaiheisiin. On suuri rikkaus kohdata päivittäin erilaisia ihmisiä, joilla on kosketuspinta kunnan toi-mintaan. Voi vaihtaa kuulumisia seniorikuntalaisten kanssa kaupan kassajonossa tai keskustella kansan-edustajien kanssa Satakunnan edunvalvonnasta.

Vapaa-aikani vietän mielelläni raittiissa ulkoilmassa. Kaikki liikkuminen luonnossa on lähellä sydäntä, mieluummin omia reittejä kuin ”valmiita latuja”. Nuo-rempana harrastin intohimoisesti perhokalastusta ja ensikosketuksen Pomarkkuunkin sain Kynäsojen kalareissulla jo vuosia ennen Satakuntaan muuttoa. Viime vuosina kalastus on jäänyt vähemmälle, sillä ison osan vapaa-ajasta vie vilkas metsästyskoiran alku, jonka kanssa harjoitellaan linnustusta. Koira toimii myös tiukkana personal trainerina ja lenkkei-lyttää pitkien työpäivien jälkeen - satoi tai paistoi. Liikunta on tärkeää vastapainoa hektiselle aivotyölle ja päivittäisillä iltalenkeillä mielessä pyörivät asiat usein lokahtavatkin järjestykseen kuin itsestään.

Pienessä kunnassa yhteisöllisyys on vahva voima-vara. On hienoa nähdä, miten toinen toistaan hie-nompia tapahtumia syntyy vahvalla talkoohengellä ja paljolti vapaaehtoisvoimin. Meillä Pomarkussa päättäjät osallistuvat innokkaasti kunnan toiminnan kehittämiseen ja vuoropuhelu on aktiivista. Uusi kunnanjohtaja on otettu lämpimästi vastaan ja kunta-laiset tulevat aktiivisesti juttusille. Näistä kohtaa-misista on hyvä ammentaa ajatuksia ja energiaa työntekoon. Pomarkun maaseutumaisemassa mieli lepää. Kauniin ympäröivän luonnon lisäksi meillä on aivan upea kylänraitti ja pomarkkulaisten rakastama silta, jonka luota usein löydän itseni ihastelemassa näkymiä työpäivän jälkeen. Tervetuloa juttusille – missä vain tiemme kohtaavatkin.

”

Mikko Airaksinen

Kunnanjohtaja Heli Kaskiluoto, Siikainen

SoTe-loikkari

”

Olen syntynyt Eurasta mutta lähes koko aikuisiän asunut Kanta-Hämeessä. Olen valmistunut Tampereen yliopistosta sosiaalityöntekijäksi (YTM) ja Itä-Suomen yliopistosta hallinto-oikeuden erikoisjuristiksi (HTM).

Työurani olen tehnyt ensin lastensuojelussa ja sieltä siirtynyt hallinnollisiin virkoihin kuten perusturva-johtajaksi sekä sosiaali-johtajaksi. Siikaisten kunta valitsi minut kunnanjohtajaksi viime vuoden elokuussa, ja olenkin sanonut olevani tällainen SoTe-loikkari. Työ kunnanjohtajana mahdollistaa monipuolisemman työnkuvan ja työskentelyn kokonaisvaltaisesti kunnan hyväksi, mikä on ollut erittäin mielenkiintoista.

Perheeseeni kuuluu puoliso ja viisi lasta, josta kolme jo aikuisia, ja nuorimmatkin jo lähes aikuisia. Väki kotona vähenee ja pidot paranevat.

Vuosien varrella maalaispitäjän pihapiiristämme on löytynyt hevosia, koiria, kaneja ja olipa meillä muutama lahjoituskanakin yhden kesän. Nyt vanhuus on vienyt lemmikit ja mukavuudenhalu sekä intensiivinen työ on vienyt ajan ja oikeastaan mahdollisuuden pitää eläimistä huolta.

Työn vastapainoksi huolehdin jaksamisestani kuntoilemalla. Lähes kaikkea liikuntaa, missä syke nousee ja saa hien pintaan, olen valmis kokeilemaan. Rakkain harrastus on kuitenkin lenkkeily, juostuja kilometrejä kertyy satoja vuosittain. Liikunnan suhteen olen myös valmis kokeilemaan rajoja ja haastamaan itseni. Vuonna 2020 kävelimme tyttäreni kanssa Turun saariston pienemmän rengasreitin ja seuraavana vuonna nuorin poikani lähti kaverikseni, kun juoksin samaisen saariston pidemmän rengasreitin. Noista reissuista jäi huikat muistot ja muutama rakko jalkoihin, ainakin minulle.

”

”

Ajatuksia Siikaisten kunnanjohtajana

Vajaan vuoden virassa olleena aika on mennyt niin sanotusti sisäänajossa. Olen tutustunut kuntaan organisaationa, kunnan toimintatapoihin, asukkaisiin sekä sidosryhmiin. Aika on mennyt hurjan nopeasti. Olen kontaktoinut kuntamme kesäasukkaat joulukirjeellä, muistanut viime vuonna syntyneitä siikaislaisia vauvoja ja tehnyt useita yritysvierailuja tutustuen paikallisiin yrittäjiin. Yrittäjien kanssa yhteiset yrittäjien aamukahvit juotiin ennen joulua ja tarkoituksena on jatkaa aamukahvitapaamisia muutamia kertoja vuodessa.

Ensimmäinen talousarvio on laadittu ja ensimmäinen tilinpäätös on tätä kirjoittaessani työn alla. Päätettäviä asioita on juoksutettu hallitukseen ja valtuustoon useamman kokouksen verran. Päätöksentekokulttuuri on Siikaisissa avointa ja yhteistyö päättäjien sekä kuntalaisten kanssa on alkanut hyvin. Luottamusta rakennetaan puolin ja toisin.

Asun viikot Siikaisissa, mikä mahdollistaa sen, että olen oikeasti läsnä kuntalaisten arjessa ja ”näyn kylänraitilla”. Hyvin usein minut löytää työpäivän päätteeksi Eteläpään matkailukeskuksen kuntoportailta, pururadalta tai talvisin hiihtoladuilta. Aamuvarhaisella pääsee kanssani Siikaisten liikuntahallin kuntosalille vaihtamaan kuulumisia. Ajattelen, että minä olen helposti lähestyttävä, positiivinen, avoin asioille ja tarvittaessa tehokas kunnanjohtaja, jonka juttusille on helppo pysähtyä. Aidot kohtaamiset ovat parhaita hetkiä kuulla kuntalaisia ja näin rakentaa parempaa huomista.

”

Heli Kaskiluoto

Asemamäen
TAKSI

POMARKKU

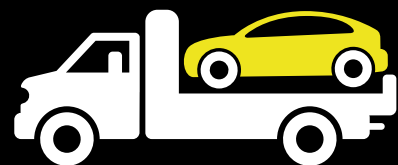
Ilari 040 012 1555
Raimo 050 302 9928

Palvelemme teitä henkilöautolla ja
esteettömällä 1+8 tila-autolla

**KUORMA-AUTO KULJETUSTA
VAIHTOLAVA-AUTOLLA**

Sepelit, sorat, hiekat, mullat
ym. kuljetukset sopimuksen mukaan

ERKKI LUOMA
29880 Leväsjoki
0400 883 544
erkki.luoma2019@gmail.com

HINAUSPALVELU
WIDÉN
0400 326200

Kiinteistöhuolto ja remontointi
Jokela

- Kiinteistöhuolto
- Pienet remontit
- Tonttien harvennus ja puutyöt
- Mökkitalkkarit
- Mökkien tarkistuskäynnit
- Tulen myös saareen

Kiilholmantie 635, 29630 Pomarkku
040-8360942 jussi.jokela@luukku.com

**AUTO- JA
KONEKORJAAMO**
Juha Koivunen

VESTERINKUJA 6
29630 POMARKKU
PUH. 044 5411 646

HelpOte

Paula Tarvainen
koulutettu hieroja

puh. 040-137 2039
Vanhatie 9, Pomarkku
paula.tar73@gmail.com

www.konetuorila.fi

RAUTA - MAATALOUS
KONETUORILA oy
www.konetuorila.fi

Konetuorila Oy
Harjuntie 5, 29790 Tuorila

02 551 3230

Rautanet Merikarvia
Kauppatie 49, 29900 Merikarvia

02 551 0050

Rautanet Kristiinankaupunki
Hevoshaantie 4, 64100 Kristiinankaupunki

050 0737060

Kolme visaa kesäiltojen ratoksi

21 Isojärvi-anagrammia

Muodosta sanojen tai sanontojen kirjaimista paikka
Isojärvellä. Oikeat vastaukset löytyvät sivulta 71.

1. Miun jorpakko	12. Miesvanki kunniaan
2. Ruiskannikka	13. Kalaniksejä
3. Vesa Kihara	14. Muovilihas
4. Aikakirjat	15. Torttupiilo
5. Juotoseläin	16. Himakolli
6. Simeoni on kuuro	17. Rikas likka
7. Ahti tuhlaa	18. Jaa sahti
8. Mika Rinne	19. Alkon konkka
9. Oot puutollo	20. Olemmekin unia
10. Pihkalan kalat	21. Kaasun lähde
11. Pikarakas	

Yhdeksän helppoa kysymystä Isojärviguruille

Oletko guru ilman Googlea ja karttaa?

1. Mikä on Isojärvellä vallitseva tuuli?	6. Missä järven saarella on eniten vapaa-ajan asuntoja?
2. Mikä on juhannuspäivän pituus Isojärvellä?	7. Mistä tapahtumasta Kuolemanniemi ja -kari ovat saaneet nimensä?
3. Luettele Isojärven paikannimet, joissa esiintyy nisäkäs.	8. Missä sijaitsevat Isojärven nopeusrajoitusalueet?
4. Miltä retkipaikoilta löytyy puucee?	9. Kumman kunnan alueella sijaitsee Rajaklipu?
5. Mitkä kahden tuulivoimalan myllyt näkyvät Isojärvellä?	

Oikeat vastaukset löytyvät sivulta 75.

Isojärvi-triviaa - visailu kesävieraille

Anna vieraiden tutustua avausaukeamalla oleviin tietoihin Isojärvestä.

Pidä sitten heille visailu mallin:

**"Kuinka paljon Isojärvellä on rantaviivaa? 89, 199
vai 252 kilometriä?"**

Isojärvi-Seuran hallitus 2021

Puheenjohtaja
Ilpo Nummelin
puh. 044 554 9813

Varapuheenjohtaja /jäsenkirjuri
Anne Liinamaa
puh. 050 346 2412

sihteeri/ rahastonhoitaja
Juuso Ala-Uotila
puh. 0400 596 979

jäsen
Markku Hannimäki
puh. 050 461 8851

jäsen
Keijo Heinilä
puh. 050 360 5209

jäsen
Ulla Luoma
puh. 0500 883 544

jäsen
Jaana Mälkki
puh. 040 734 6696

jäsen
Jari Salli
puh. 0400 596 152

jäsen
Juha Tommiska
puh. 040 727 5001

jäsen
Pertti Viitanen
puh. 0500 228 201

Facebook-vastaava
Pia Vainionpää
puh. 044 275 1672

jäsen
Markku Ylikahri
puh. 0400 595 959

Liity mukaan!

osoitteessa www.isojarviseura.fi
tai täytä alla oleva lomake

Olemme yhdistys, jonka tehtävä on toimia Isojärven edunvalvojana. Tämä rooli pitää sisällään mm. seuraavia tehtäviä:

- Järven tilasta huolehtiminen
- Virkistyskäytön yleinen kehittäminen
- Veneily- ja retkeilymahdollisuuksien kehittäminen
- Turvallisuuden kehittäminen
- Kalastuksen kehittäminen
- Seuran jäsenille tapahtuva valistustoiminta.

Nimi

Syntymäaika

Osoite

Postinumero

Postitoimipaikka

Puhelin

Sähköposti

Minulla on vapaa-ajan asunto Isojärvellä

☐ Kyllä ☐ Ei

Jos vastasin kyllä, paikan osoite:

Paikka ja pvm.

Allekirjoitus

JÄSEN-
MAKSU
25 €
/VUOSI

Postimerkki

Isojärvi-Seura ry
Liisankatu 26 as. 46
28100 Pori

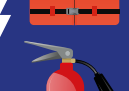
Huom! veneilijä, meloja, suppailija
Turvallisesti vesillä
-koulutustapahtuma

LAUANTAINA 10.6.2023 KLO 12.00 - 15.00
RANTA-KIILHOLMASSA

AIHEINA MUUN MUASSA:
Turvallinen veneily
Isojärven reitit ja viitoitus
Alkusammutus
Elvytys ja hätäensiapu

Koulutustapahtuma on ilmainen, kahvitarjoilu

PAKOLLINEN ENNAKKOILMOITTAUTUMINEN
8.6. MENNESSÄ isojarviseura@gmail.com

Laite- ja Sammutinhuolto Salli Ky on paikalla
klo 12 alkaen tekemässä sammuttimien virallisia vuositarkastuksia: 2kg hintaan 8€ ja 6kg hintaan 10€. Hoida siis tapahtuman ohessa sammuttimesi vuositarkastus kuntoon!

Jos tulet veneellä, suunnista Myllyselältä Ranta-Kiilholmaan
Jos tulet autolla, aja Kiilholmantie-Uudenkyläntie
>Ranta-Kiilholma (viitta)

YHTEISTYÖSSÄ
• Isojärvi-Seura • Isojärven järvipelastusyhdistys •

Perinteinen
Isojärvi-Seuran

Regatta

Juhannuspäivänä 24.6.2023
klo 14.00–17.00 Kurikanniskalla

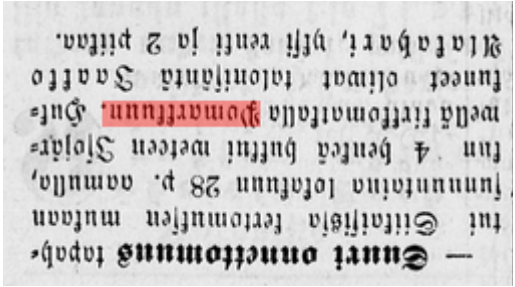
TERVETULOA
KOKO PERHEEN
VOIMIN!

Tanssia karaoke-
laulajien myötä
Laulajien kesken
arvontaa

Arvontaa, makkaraa, lettuja,
virvokkeita jne.

**Kahden visan
vastaukset**
21 Isojärvi-seuran ystäväiden kysymystä

1. Pomarkunjoki
2. Kurikanniska
3. Vehkasaari
4. Kaijakaari
5. Jänöluoto
6. Ruokosuoenniemi
7. Hautalahti
8. Kerimanni
9. Plootuoto
10. Pakkalanlahti
11. Paskakari
12. Kuivaskannanniemi
13. Kaijanselkä
14. Vuohisalmi
15. Pirttiluoto
16. Kiilholma
17. Salkkikari
18. Haistaja
19. Kolkanokka
20. Kuolemanniemi
21. Haudanselkä
1. Lounas-luode
2. 19:38
3. Hirvisaar, jänöluoto, Hevoskenkäkari, Rotanhäntä, Lammasto, Karhukahvi, Karhunieni, Oravanniemi, Mullisuoniemi, Kuttuluoto, Hirvilähti
4. Kerimanni ja Pirttiluoto
5. Peitto Porsas ja Jänöskangas Silkaisissa
6. Jänöluoto
7. Satakunta-lehti 1883.
8. Pomarkunjoki, Holman suntti, Vuohisalmi
9. Silikainen

TOP-MOTOR OY

**PAKETTINA: Pioneer 14 Active
pulpetilla &**

Mercury 20EFI, 10850€+tk
Paino (kg) 220, Leveys (cm) 173,
Pituus (cm) 411, Matkustajia
enintään 3/4, Enintään hv 25

**PAKETTINA:
Pioneer 16 Explorer
tuplapulpetilla &**

Mercury 50EFI, 22130€+tk
Pituus 507 cm, Leveys 210 cm,
Paino 400 kg, 40-60hp koneille,
Rikipituus Pitkä (L)

**PAKETTINA:
Pioneer 15 Allround pulpetilla &
Mercury 40EFI, 15580€+tk**

Pituus 470 cm, Leveys 180 cm,
Paino 310 kg, Max hp/kW 30/22,5,
Rikipituus Pitkä (L)

**PAKETTINA:
Pioneer Multi III pulpeteilla &
Mercury 60EFI, 27800€+tk**
Pituus 530 cm, Leveys 215 cm,
Paino 310 kg, Max hp/kW 80/59,7
Rikipituus Pitkä (L)

Pioneer Veneet

Pioneer on perustettu vuonna 1959.
Siitä alkaen se on ollut Norjan myydyin venemerkki.

Toimitetaan ajovalmiina pakettina!

Keulaportti

ERI TARKOITUKSIIN
pelastusveneenä (poliisi,
palokunta ja ambulanssi),
kalastusveneenä, sukeltajien
veneenä,...
Valtava kantokyky!!

Meillä huollot kaiken merkkisiin moottoripyöriin, mopoihin, mönkijöihin, perämoottoreihin ja veneisiin. Kysy kuljetuspalvelua.

MERCURY
5-vuoden takuu!

F2.5 MH 810€
F3.5 MH 880€
F4 MH 1080€
F5 MH 1179€
F6 MH 1460€
F9.9 MH 2430€

F20 EFI kaukohallinta 3990€
F 40 EFI 6990€
F50 EFI 7660€
F60 EFI 8770€
F80 EFI 11930€
F115 EFI 14230€

**Myös
muuta
kokoja**

TOP-MOTOR TOIMITTAA TUOTTEET AJOVALMIINA & REKISTERÖITYNÄ!

**Markkinoiden paras
kolmen vuoden takuu**

**Mönkijät ja moottoripyörät.
Rekisteröitynä suoraan ajoon
varastostamme!**

**Moottoripyörät
650 cc alkaen
8805 € + tk**

**60
40**

Ulasoorintie 8 • Pori • www.topmotor.fi
Puh. 044-010 3771 • myynti@topmotor.fi
AVOINNA: Ma-pe 10-17 ja La 10-13

TOP-MOTOR RAHOITUS

Kaikki tuotteet
jopa 0% käsirahalla!
rahoitus myös huoltoihin ja varusteisiin!